

EL CENTRE AUTONOMICISTA DE DEPENDENTS DEL COMERÇ
I DE LA INDUSTRIA ENTRE 1903 i 1923

- I I I -

A P E N D I X

ACTUALITAT SOCIAL

Les incidències de la política espanyola han obert un parèntesi en la vida social de Barcelona i, per extensió, de Catalunya. A una era en la qual l'arbitrarietat havia assentat el seu imperi, a un període en que les funcions de govern reunien, més ue les qualitats d'un control ecuaním i d'una estricta policia ciutadana, les característiques d'una visió unilateral i partidista, ha succeït sobtadament un període de concessió i de tolerància. I no és pas que aqueixa posició enfront de la nostra vida social obeeixi o respongui a una concepció personal del ui exerceix l'acció de govern a casa nostra, no; perquè precisament si alguna sensació rep l'opinió ciutadana en aquest sentit, és la d'una absència governamental, és la d'una manca d'orientació funcionària.

En l'ordre societatari hom remarca actualment una reacció organitzadora; la classe obrera, acollint-se a disposicions legals ben rescents, reprèn una acció defensiva. La dependència mercantil és també sol·licitada per criteris que, no confiant abastament en la tutela de les institucions oficials creades per a regular les nostres condicions de treball i de subsistència, s'inclinen a una identitat en els procediments de defensa de l'economia obrera.

Però per poc iniciat que hom sigui en qüestions polítiques, no podrà menys de considerar suspecte aqueix crèdit concedit lliberalment a les organitzacions proletàries, sense ue per a obtenir-lo hagi estat necessària una ferma campanya ni una actitud extremista. Planerament, benévolament, ço que abans era gairebé inassolible, l'acció del Govern li dóna una insospitada legalitat; i hom cerca endebades les causes que han operat un canvi tan sobtat en la vida social de Barcelona. Es que, per ventura, aires sanitosos han purificat l'ambient corrupte de la política espanyola? Mes, perdissort, a l'escenari ministerial desfilen encara vells histrions que ama-

guen llur decreditud amb els recursos de la caràtula i d'un ric vestuari.

Cal, per això, descobrir certes actituds quan són adoptades per figures de dubtosa sinceritat. Si en els moments en que el Centre per actuar noblement sap situar-se a l'avanguardia, també en les ocasions incertes no escatima a l'opinió pública la seva paraula. El Centre, doncs, parlarà.

("Acció" de gener de 1923, p. 1)

L'HORA D'ARA DEL MOVIMENT OBRER DE CATALUNYA

Acabat el període de cruentes vicissituds pel que han atravesat les forces obreres del nostre país, aquéstes se troben ara en uns moments de febrera reorganització, preludi de futures tasques i de noves lluites. La justícia de la causa del poble dóna als seus defensors un doll d'energies inestroncable; era ahir que les armes homicides i una tàctica catastròfica havien conseguit deturar la marxa ascendent del proletariat català i és avui que establerta una situació de relativa llibertat torna de nou a emprendre la ruta vers una profunda transformació del règim econòmic del país.

Hem de repudiar sense reserves mentals de cap mena aquest règim que estableix una separació absoluta entre els treballadors i els instruments de treball. En altres temps en que la producció -fraccionada en minúscules unitats i desprovista de l'utilitat modern-, revestia formes individuals, era lògic - que els seus instruments fossin també propietat individual del petit menestral o del petit marxant. Però avui en que la llei de la concentració invadeix totes les esferes de la economia, avui que la gran indústria triomfa damunt la petita manufactura, que'l gran baçar desplaça la petita tenda, avui que als països de la nostra civilització la producció revesteix cada dia més formes col·lectives la propietat dels seus instruments ha de ser col·lectiva també. Quan les formes productores del país siguin mestresses del seu utilitat productiu, i puguin fer-se càrrec de la direcció de totes les modalitats de la seva economia, podran establir-se coordinacions i articulacions que redundaran en profit de la producció. Se podrà també aleshores -treta la càrrega de pagar un interes pel capital que s'emplèi-, assignar-se a tot individu que treballi el valor-

del producte íntegre del seu treball que podrà consumir ell o donar-lo a consumir a un altre. Un sol impost retallarà la part que a cadascú correspongui i el producte d'aquest impost servirà per a cubrir les despeses generals de la societat, per a crear els fons de reserva que s'estimin necessaris i per a amortitzar i reposar el capital col·lectiu. Aleshores els augment o disminucions que'l valor d'aquest experimenti, repercutiran sobre la totalitat del país i no únicament, com passa ara, sobre un petit sector d'ell.

Peró convé que'ls esforços que en lo successiu el poble facin tinguin una eficàcia positiva; és precis que d'ara en endavant les energies que'ls treballadors esmercin serveixin per a quelcom més que per a produir gestes i episodis, magnífics els uns, vergonyosos els altres, però destinats tots a quedar oblidats en la foscor de la inutilitat. Cal, per la tasca persistent de cada dia, anar desbrossant el camí que la realitat ha de recórrer per a arribar a l'ideal.

Per a facilitar la gran transformació social i també per consideracions de justícia en moltíssims casos, cal proclamar l'absoluta necessitat que la gran expropiació se faci mitjançant una indemnització. Pensis per una banda que la virilitat no es un monopoli de les classes treballadores i pensis també que'l patrimoni de molts individus, sobre tot els petits patrimonis, han estat formats més que com a conseqüència d'una supervalua, a costa de treball i de sacrificis. Per això les indemnitzacions que's donuin han de quedar més o menys retallades per un impost progressiu sobre la quantia de la fortuna i han de ser entregades en forma de bons de consum, destinats per tant, a desaparèixer dintre un període relativament breu.

Convé també aprofitar totes les oportunitats que'l règim capitalista ens ofereix per a anar creant institucions que alhora que siguin una contradicció del mateix siguin també una anuncia

ció i un avançament del règim nou. Per això som absoluts partidaris del cooperativisme el qual, apart del seu immens valor educatiu, exten la funció d'empresari d'un reduït número d'individus a masses més considerables de població contribuint així a la elevació de llur tipus de vida i a la nivellació de la riquesa. I el cooperativisme el volem nosaltres no solament dominant la distribució de determinants queviures, sinó que'l volem també imperant en totes les activitats econòmiques del país. I al foment de les institucions cooperativistes i mutualistes voldríem nosaltres que'ls treballadors hi aportessin, pocs o molts, els llurs estalvis en lloc de finançar empreses capitalistes o corporacions públiques d'una societat que està sota la dictadura dels actuals detentadors de la riquesa.

Laborar pel millorament de totes les condicions del règim de treball es labor a la qual les associacions obreres no han d'escatimar esforços de cap mena, però resulta sumament infantil esmerçar grans energies per a aconseguir l'elevació dels salaris, per exemple, i després contemplar creuats de braços com a conseqüència de l'elevació del cost de la vida la moneda se deprecia, se generalitza el camouflage de les hores extraordinàries i el nivell de la nostra existència desendeix enlloc de pujar.

Sense reserves de cap classe condemnem la lamentable tàctica catastròfica que porta sols a la ruina i al caos. Els qui la prediquen tot ho esperen de la completa destrucció de l'utillatje productiu del país i del pauperisme è desesperació de les masses treballadores. Al repudiar el règim econòmic actual hem condemnat el concepte jurídic i accidental del capital, però aquesta condemna no suposa de cap manera el desconeixement del valor econòmic i permanent que'l capital té. L'utillatje productiu del país, que des del punt de vista de les lleis de l'estat capitalista, està vinculat en unes quantes mans, el considerem patrimoni del poble que amb el seu esforç l'ha creat. El veri-

table interès dels treballadors creiem que està en poder expropriar el dia de demà bones fàbriques i bons ferrocarrils i no en apoderar-se d'un munt de runes o de un utillatje primitiu. Es per això que condemnem el sabotatge com a sistema, - que'l considerem simplement com una manifestació d'impotència i d'endarreriment de l'obrerisme.

La misèria econòmica de les masses treballadores dificulta - enlloc de facilitar la transformació social. L'esperit revolucionari que les masses afamades puguin tenir serà sempre - un impuls fisiològic, orfe de tota concepció ideològica i susceptible de ser fàcilment reduït. La pobresa intel·lectual i cultural del pobre és també una dificultat capital per a produir la transformació social i per a consolidar el règim nou. L'esforç de l'home serà tant més productiu com més bé domini les regles del seu ofici; la producció d'un país està sempre en relació directa amb el grau de cultura tècnica dels seus habitants. Al lluitar per a fer triomfar la justícia en la - distribució no hem d'oblidar mai que la fórmula de distribució més justa aplicada a una societat on la producció fos rudimentària, no augmentaria gens el benestar del poble.

Cal també, treballadors de Catalunya, que respectem l'esperit propi i natural de la terra. Sens dubte que'l proletariat català no deu convertir-se en una força propulsora i activa - del moviment renacionalitzador del nostre poble, però sí que té el deure de respectar i seguir els avenços d'aquest moviment. Indubtablement no es la nostra feina discutir i teoritzar sobre els problemes gramaticals del nostre idioma però - sí que tenim el deure, a dintre de Catalunya, de servirnos - en sempre tant en el llenguatge parlat com en el llenguatge escrit. L'idea d'esborrar de l'humanitat les modalitats nacionals substituintles per un tipus uniforme modelat per la

imaginació de l'home es una idea tant discutible com se vulgui però indubtablement respectable. Lo que mereix la nostra més dura condemnaió, lo que revolta profundament la nostra ànima, es veure com se preten anorrear les característiques nacionals de Catalunya, per a estendre sobre les llurs runes les fronteres espirituals d'un altre poble. Ben lluny de ser xenòfobs, - ben lluny de rebuajar la cooperació de cap home però no ens hem d'averkonyir, davant de cap país, de ser catalans que al fi i al cap Catalunya es un poble de una civilització milenària que ha aportat i aportarà encara, precioses col·laboracions al progrés de l'humanitat.

R. RAFOS I CAMÍ.

("Lluita" 15 de gener de 1923, p. 2-4)

EL CADCI I ELS PRIMERS ACORDS DE LA COMISSIÓ MIXTA SOBRE LES

VACANCES DELS DEPENDENTS

Cón ocasió del reciente acuerdo de la Comisión Mixta, estableciendo el régimen obligatorio de vacaciones para la dependencia, la Sección Permanente de Organización y Trabajo del Centre Autonomista de Dependents dels Comerç i de la Indústria dirigió un manifiesto a los obreros mercantiles, del que tomamos los siguientes párrafos:

"La Comissió Mixta que, en establir darrerament les bases per a regular el treball i sous dels empleats dels Bancs i cases de Banca de Barcelona, va reconeixé'ls d'una manera ben explícita llur dret a gaudir quinze dies de llicència anuals, ha reconegut ara aquest dret a la resta de la dependència comercial de la ciutat. Encara que la lletra d'aquest últim reconeixement adoleix d'alguns petits defectes (no fixar d'una manera taxativa que les vacances han de durar almenys quinze dies i establir, en canvi, que llur fruïment individual ha d'anar precedit i deguit d'una temporada de sweating system), volem prescindir de petits detalls i volem veure únicament el triomf global d'una reivindicació per la qual el Centre tant ha treballat.

Hem dit repetides vegades que els acords que amb caràcter general i obligatori promulga la Comissió Mixta, constitueixen els capítols d'un contracte col·lectiu de treball. Amb els acords suara aprovats ha quedat incorporada a aquest contracte una nova base on ben clarament es determina que a l'home, al dependent, que durant tots els

dies de l'any es submergeix en la seva tasca dins un despatx o dins una tenda, se li reconeix la facultat que té de poder recordar-se - durant uns dies que parallela a la seva condició d'instrument de - l'activitat econòmica, existeix la seva qualitat d'home lliure i intel·ligent amb dret a viatjar i a disfrutar de tots els goigs que la vida de les societats civilitzades ofereix. Si els patrons quan volen -dèiem en el nostre informe sobre aquesta qüestió enviat a la - Comissió Mixta el 16 de juliol últim- poden pendre's els dies de re - pòs que creuen convenient, per què els dependents, en les èpoques de menor activitat dels negocis, no han de poder també durant uns dies? Uns i altres no col·laborem igualment en la vida econòmica de la societat? No experimentem iguals necessitats psíquiques i fisiològiques?

Fèiem constar també que són ja legió les cases de Barcelona que concedeixen vacances als seus dependents i no és just -dèiem- que per manca d'un precepte coercitiu, aquests patrons puguin trobar-se en condicions d'infèrioritat amb respecte aquells altres patrons que, animats d'un esperit de crueltat, es resisteixen encara a reconèixer aquest dret. Les mides de legislació del treball la implantació de - les quals ofereixen menys dificultat són precisament aquelles que - venen solament a obligar a una minoria retardatària a posar-se al - mateix nivell en que per efecte de l'evolució dels costums s'ha posat la generalitat.

Hem de reconèixer que, d'acord amb ço que demanàvem en aquell informe, la Comissió Mixta no ha perdut de vista aquestes consideracions. Per això la Comissió Mixta resta consolidada. Cal dir de nou que si la Comissió Mixta es deixés guiar pels egoismes d'un món antic, que per injust es troba a la seva posta, la seva obra fracassaria sorollosament. Perquè la missió de la Comissió Mixta no és la de cercar

subterfugis de pica-plets per a apuntalar i perpetuar l'actual règim econòmic; la missió de la Comissió Mixta ha d'ésser contribuir a elaborar un dret nou sobre el qual ha de fonamentar-se una societat nova.

Cal ara que els nostres associats, que tots els companys que integren les diferents modalitats de la dependència comercial de la ciutat, tinguin tots la voluntat, l'energia, el civisme i l'esperit -societari que precisa per tal que aquesta reivindicació que acaben d'assolir s'encarni d'una faisó robusta i inesborrable en la vida del nostre poble."

(COMISION MIXTA DEL TRABAJO EN EL COMERCIO DE BARCELONA. "Anales", gener-febrer-març de 1923, p. 115-116)

LA TASCA CULTURAL DEL CENTRE

És innegable que la cultura comercial a Catalunya es difòn considerablement en aquests últims anys. L'augment de fonts de riquesa, - l'avenc realitzat per la indústria, l'evolució en les diverses branques del comerç, són factors que han promogut un notable impuls en l'ordre tècnic i que, en el nostre camp professional, han fet imperativa la necessitat de fer-nos aptes per a conduir el complicat mecanisme de l'activitat obrera.

Les Escoles Mercantils Catalanes han contribuït ben eficaçment a - aqueix procés de perfeccionament tècnic; elles, nascudes de l'esforç d'uns companys abregats, en la penombra d'unes sales austeres, han devingut una de les institucions on l'ensenyança comercial és administrada amb més abundor de matèries. I això explica perfectament - el prestigi adquirit per les nostres Escoles, prestigi ben justificat si hom té en compte que un gran nombre de dependents que avui - mouen el comerç català o que ocuren llocs de direcció en la indústria i la Banca del nostre país s'ha instruït o s'ha perfeccionat - en les nostres Escoles. Però la nostra tasca catalanitzadora en - l'ensenyament comercial era incompleta; així, succeïa fins ara que, si bé en les nostres aules es professava en llengua catalana, els nostres alumnes es veïen obligats a complementar l'estudi oral amb llibres forasters, per manca d'obres de text en català. I és que la reintegració nacional de Catalunya ha estat tan ràpida que molts - caïres de la nostra cultura no han pogut rebre encara l'influència ordenadora dels nostres organismes de govern.

Considerem, per tant, que es un deure patriòtic l'ajudar a l'acció de govern, en la nostra modesta esfera, amb totes aquelles iniciatives que poden anticipar la solució de problemes que en els diversos ordres de la nostra vida nacional reclamen una ràpida atenció. En aquest sentit, l'acord adontat recentment en la Junta convocada per la Secció P. d'Educació, d'emetre cèdules fins a 15.000 pessetes -

per a editar textos catalans té una importància capdal no tan solament per a la puresa catalana de les nostres Escoles, sinó perquè - en l'ordre de l'ensenyament comercial representa el primer esforç - realitzat per a vulgaritzar en el nostre idioma molts coneixements de tècnica comercial dels quals avui està orfe. Ultra d'aquest - acord, l'assemblea s'ocuparà també d'un altre aspecte que portarà a la realitat l'aspiració ja de temps manifestada pels nostres consociats: ens referim al projecte d'una "Escola Primària" per a la realització del qual s'acordarà obrir una informació respecte a les bases generals i orientacions que haurien de regir en la fundació i actuació de l'esmentada Escola.

Heu's aquí la tasca recent del Centre en l'ordre pedagògic. Amb l'esforç de tots el Centre acabarà de donar a les Escoles Mercantils Catalanes un segell ben propi i característic, i amb la instauració d'una Escola Primària prepararà als nostres fills per a formar-se una cultura catalana lliure de les influències que desfiguren el seu caràcter nacional.

("Acció" de febrer de 1923, p. 1)

L'ATEMPTAT CONTRA SALVADOR SEGUI

La ciutat nostra continua essent teatre de lluites fratricides que ensagnanten els carrers de Barcelona amb freqüents atemptats. Amb una inexplicable inhibició per part dels poders públics, van sacrificant-se noves vides, i l'esperit ciutadà arriba progressivament a un estat de dolorosa rebeldia. Es diria que, a cada un d'aquests fets, la Ciutat sent una nova reculada i és compel·lida, sense defensa, vers un abim tenebrós on hi regnen afroses ombres de crim i de venjances.

Suara, l'assassinat d'en Salvador Seguí ha commogut tot Barcelona; perquè amb la seva mort desapareix un dels líders més significats del sindicalisme català, un dels líders que, amb tot i les seves equivocacions, havia donat a aqueix moviment la forma més moderada, contenint, en ocasions, l'esclat de la violència amb l'autoritat que havia assolit en el nostre proletariat, autoritat que li havien conquerit la seva fortalesa d'ànim, les seves disposicions polítiques i la seva gens vulgar cultura.

El Centre, igualment afectat per aquesta mort que priva a l'obrerisme català del seu més característic representant en el sentit racial, va fer pública, per mitjà de la Premsa, la següent protesta:

La realitat dels fets ve a demostrar-nos que aquell estat de pacificació social que oficialment es preconitzava no era fonamentat en una solució profunda dels problemes obrers.

Les gents senzilles no s'adonaren que aquests problemes quan s'han aguditzat en el grau a què han arribat els de Catalunya, no poden ésser solucionats d'una manera momentània, sinó que és precis una acció de govern prou eficaç i serena per part del Poder públic que, encarrilant tota acció per viaranyes de justícia porti als esperits un sentiment de confiança i d'optimisme.

El Poder públic, però, ha obrat per omissió o per excés sense voler o sense saber situar-se en el lloc que per la seva missió li correspon.

Per això avui, que els esperits ciutadans devenen commoguts per la renetició dels fets cruents que es produeixen a Barcelona, el Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria aixeca la seva veu nera demanant a tots els homes moguts per un sentiment de justícia, que en aqueixos moments tinguin la serenitat necessària per a fer imprimir el seny en llur esforç, salvant així les valors espirituals de Catalunya constantment amenaçades pels autors de tots els atemptats.

("Acció" d'abril de 1923, p. 2)

EL XX ANIVERSARI DEL CENTRE AUTONOMISTA DE DEPENDENTS

Ahir, diumenge, el Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria va commemorar les festes del XX aniversari - de la seva fundació.

L'actuació i la vida del Centre en el transcurs d'aquest vint anys és de sobres coneguda per l'opinió pública. No hi ha ni ha hagut esdeveniment ni fet social ni moviment nacionalista - a Catalunya, que el Centre no hagi donat fe de vida en el moment oportú, en aquells instants que tot bon català ha de formar en files per a lluitar contra les masses que pertorben el desenrotllament del poble català.

Hom no ignora tampoc les normes d'actuació que llurs fundadors traçaren el 15 de març de 1903, època en la qual catorze joves (anomenats "Els IV Gats", del carrer de Montció) constituïren aquest organisme, les quals normes foren: la defensa dels ideals nacionalistes de Catalunya i la millora de la classe en - tots els ordres, i principalment en la cultura catalana. Doncs bé, repasseu la història del vint anys de vida del Centre i vos convencereu que ni una sola volta ha fugit del camí que es va traçar. La qual condició l'ha portat avui a ésser un organisme que patrocina i cuida de més de 10.000 socis que tots senten batre en llur cor un sol ideal: la llibertat i l'engrandiment de Catalunya. Aquest amor l'experimenteu tot just entreu en el gran casal nacionalista, entitat obrera per essència. En les - parets hi ha gravades aquestes dolces paraules: "Per Catalunya i per a Catalunya". Heu's ací la Senyera del Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria.

Les energies d'una autoritat social formidable es deixen sentir per tots els recons del casal. Cultura, patriotisme, mutua

litat, amor al treball i organització son els lemes de les diferents seccions en què està dividit el Centre. Elles son la característica més pura, més noble i més altruista de l'associació. Son també les qualitats més eficaces per a fer pàtria i per a formar jovent que, amb la seva valuosa cooperació, pugui demà emprendre la lluita per a fer nostre el plet català i guanyar la partida als que voldrien veure'ns postergats i humiliats. La qual cosa ja no l'aconseguiran. Les arrels són massa fortes per arrencar-les.

A tot arreu del món hi ha del Centre autonomista de Dependents del Comerç i de la Indústria una corrent favorable que desperta curiositat per a conèixer tal organisme i el seu funcionament.

En una paraula; amb les seves iniciatives, amb el seu treball de continuïtat, amb la seva plenitud de vida, el Centre s'ha fet mereixedor del respecte, la simpatia i l'admiració de Catalunya, dels seus governants i dels seus subordinats.

DINAR DE GERMANOR

A la una del migdia i en obsequi als representants dels Centres, de Dependents de Catalunya, es donà un dinar de germanor a la Cerveseria i Restorant La Pàtria (abans casa Moritz).

Es va servir els següent dinar:

Entreteniments. - Cançons Rossini. - Llagosta salsa maionesa. - Pollastre rostit. - Gelats. - Pastisseria. - Frutia del temps. - Vins especials blanc i negre. - Xampany Freixenet (obsequi de la casa Freixenet). - Cafè Moka. - Licors.

En una gran sala del primer pis hi havia tres taules, esplèndidament guarnides amb formosos rams de flors.

Al mig de la taula destinada a la presidència s'hi va col·locar un drap amb les quatre barres catalanes, on es llegia el nom -

del Centre Autonomista de Dependents.

El nombre dels assistents a l'àpat era aproximadament un centenar.

La presidència van ocupar-la els següents senyors.

En Francesc Casals, president del Centre.

En Josep Samsó, vice-president de la Federació de Dependents de Catalunya.

En Josep Salas, caixer vitalici del Centre.

En Francesc Fló, secretari del Centre.

En Jaume Martí, vice-president del Centre.

En Manuel Alcàntara, vice-president del Centre.

En Josep Roig, bibliotecari del Centre.

I tots els Centre de Dependents de Catalunya, menys el Centre de Dependents de Manresa, per causes que manifestà el senyor Casals en el discurs i que a continuació donem a conèixer en substància, han estat representats en el dinar.

A l'hora dels postres, el secretari del Centre, En Francesc Fló, llegeix una carta d'adhesió d'En Lluís Comet, i un telegrama del Centre de Dependents de Manresa) manifestant que, no essent-li possible assistir a l'acte en persona, ho fa - amb l'esperit, puix els darrers conflictes socials succeïts en aquella població, absorbeixen avui la seva atenció.

Tot hi havent acordat no fer ús de la paraula ningú dels que allí estaven presents, no va esser possible. Tots, a la una, feren silenci, a l'objecte que el seu president senyor Casals pronunciés quatre mots.

Davant de l'actitud seriosa dels convidats a l'àpat de germanor, el senyor Casals va haver de trencar la promesa.

Tant bon punt s'aixecà de taula una salva d'aplaudiments coronà la seva acció.

Comença manifestant, el president del Centre, que la festa no es celebrava amb aquella alegria que hom desitjava. Els carrers de Barcelona estan de dol. Cada obrer que cau un català, un germà nostre; és la pèrdua d'un element de la nostra collectivitat catalana: en fi, és un braç menys per la lluita a favor de la nació catalana. La sang que es vessa és per a ofendre Catalunya. Alcem la veu i acceptem la responsabilitat personal.

Per aquest motiu ens hem proposat celebrar la festa d'avui sense pompositat, sinó dintre d'un ambient familiar.

Hem de pensar, ara, que nosaltres, que representem avui un nucli de joventut de més de 10.000 catalans, que pensen igual que els seus directors, ens hem de posar en acció per a fer ço que als governants centralistes no els dóna la gana de fer. Tornar la tranquil·litat a la nostra mare, a la nostra Catalunya. Es necessari que els conflictes socials s'acabin. Hem d'acabar amb la vilesa d'un estat que ens oprimeix. Catalunya no pot continuar vivint al costat de governs als quals no els dóna la gana de vetllar pels ciutadans. Governos que abandonen els pobles i cometen injustícies cada dia majors, sols per assolir un èxit fals, del tot buit i sense eficàcia en llur política partidista.

Jo demano que tots els Centres de Dependents de Catalunya tinguem un canvi d'impressions. El Centre ha de fer, com a ciutadà català, com a treballadors que som i com a germans de les víctimes socials, ço que els altres no intènten fer.

Ens hem de fer respectar. Són homes com els altres. Hem de demostrar un sentit més clar de la realitat que no tenen els que ens volen governar.

Es per això que aquest acte no té l'alegria que altres anys ha tingut la festa de l'aniversari.

Finalment, heu vist per que el Centre de Dependents de Manresa no assisteix avui a l'acte. Perquè treballa i gasta - avui les seves energies pels successos que darrerament han tingut la dissort de patir en aquella població plena de vida i plena de treball.

Nosaltres farem també la nostra tasca amb la cooperació dels altres Centres forans. Visca Catalunya!

Seguidament el senyor Samsó, vice-president de la Federació Catalana de Dependents, s'adherí a les manifestacions del - senyor Casals, i per consegüent considerava que el canvi - d'impressions havia d'ésser el més ràpid possible. El cas - és greu. Per consegüent la medicina urgeix.

L'acte final de l'àpat fou cantar a "Els Segadors" i donar un Visca Catalunya!.

F.C.

("La Veu de Catalunya" del 9 d'abril de 1923)

AFIRMACIÓ OBRERISTA: 1er. DE MAIG DE 1923

Aquest serà el significat més alt de la diada que s'acosta. Afirmació obrerista, tant en el sentit de delimitar, vigoritzar i accentuar la nostra personalitat col·lectiva, la individualitat del nostre estament com en el sentit de sumar-nos a les corrents de renovació social que agiten les masses productores d'arreu del món.

El pròxim Primer de maig ha de ser una demostració de les nostres forces; una parada del gran exèrcit constituït pels obrers empleats en les diverses branques de l'activitat comercial de Barcelona i en l'administració de les seves indústries.

Les reivindicacions que les nostres organitzacions han assolit, -descans dominical, jornada de 8 hores, sous mínims, i ara, darrerament, reconeixement del dret de gaudir d'uns dies de vacances- necessiten ser defensades contra l'egoisme de bon nombre d'individus de la classe patronal. Alguns sectors de la nostra burgesia no s'amaguen de laborar amb tot desvergonyiment per a restaurar les antigues i ominoses condicions de treball, i altres patrons secunden en l'ombra aquesta tasca reaccionària.

Hem de persuadir-nos que el fi suprem de l'empresa capitalista no és la pràctica de la beneficència, sinó l'aconseguir el màxim guany amb el mínim de despeses. Per tal d'arribar a aquest resultat es bardegen sense cap mena d'escrúpols tota llei de valors morals. S'exigeix del consumidor el preu més alt que arriba a ser possible, se l'enganya tant com es pot, i es procura obtenir del dependent la major quantitat de treball possible... Promotor de negocis, capità de la indústria, creador d'empreses... patents amb que s'empara el capitalisme actiu per a exercir (o pretendre exercir algunes vegades) de xuropter...

Unicament per la nostra força social serem respectats. El nivell de solidaritat que entre nosaltres regni marcarà el grau d'agresivitat dels nostres patrons.

El dependent isolat s'hauria d'emmotllar quasi sempre a les condicions que l'amo o el director li marquin. Si es rebel·la serà seguidament substituït per un altre desheretat, que, cansat de patir fam i misèria, estarà disposat a vendre el seu treball a qualsevol preu. Però si entre nosaltres s'ha establert una convenció, si hem arribat a una intel·ligència, si l'acció social entra en funcions, si ens hem associat, el problema es plantejarà aleshores en termes completament diferents. Si les condicions ominoses persisteixen, no serà aleshores el dependent A o el dependent B el qui cessi en llur treball.

Si el fet de l'associació és veritable i no simplement nominal, la resta de la població obrera no es prestarà aleshores a substituir - als compenys vaguistes. Serà el treball de tota la dependència el que es paraitzarà; serà l'"estat major de la producció" el que desertarà; serà el funcionalisme de tota l'empresa el que es paraitzarà. I davant d'aquesta perspectiva, l'amo, el director, s'hi mirarà una mica a respondre negativament a les demandes dels seus dependents. Aleshores ja no seran possibles jornades aclaparadores ni - sous de fam; tendes i despatxos sense higiene ni inhumans acomiadaments. L'empresa que no pugui fer front a les despeses necessàries per a que els seus dependents visquin com a homes, que plegui. Les energies que s'hi esmerçaven es desplaçaran vers altres camps més productius o vers altres sistemes d'empreses més econòmiques (cooperatives). Són economistes antisocialistes, de l'escola lliberal, - els qui defensen aquesta tesi. Tot empresari, -diu N.G. Pierson-, - concedeix una gran importància a la disminució de les seves despeses; pel bon èxit dels seus negocis tant se li endona que aquesta - disminució sigui assolida per la reducció dels salaris o pel millorament dels mètodes de producció. Però pel benestar de la societat, no és aquesta una qüestió indiferent, car disminució de salaris significa reducció de l'entrada, dels ingressos, de la part més nombrosa de la població, mentre que millorament de la tècnica de producció - vol dir acreixement d'objectes útils. Sovint se senten queixes provocades per la impossibilitat de mantenir o d'establir una determinada branca de la indústria en tal o qual país, a causa de l'elevat tipus de salaris que s'hi paguen. Sens dubte aqueixos alts salaris són un hostacle per a tots aquells que els fan figurar entre les despeses de producció, però devem guardar-nos molt bé de considerar

els interessos d'alguns individus com idèntics als de la majoria de la nació. Cada vegada que es troba impossible establir o mantenir - amb èxit una branca particular de la indústria, a causa del nivell elevat dels salaris, això prova simplement que altres branques de la indústria destribueixen un muntant més considerable de riqueses que aquell que seria possible crear per mitjà de la branca particular en qüestió.

La celebració per part nostra de la festa del Primer de maig, ultra ésser una mobilització per a la defensa de les posicions conquistades, serà una mobilització per a lluitar per tal de reivindicar noves posicions. Setmana anglesa, vacances sense sistema del suor, fi ració del termini d'acomiadament amb relació al número d'anys que - el dependent ha treballat en la casa, assegurances, a càrrec de l'em presa, contra malalties i la mort, pensions per a la vellesa, parti cipació en els guanys, no en la forma clàssica i aburgesada que cada casa concedeixi als seus dependents unes engrunes del seu balanç, sinó retenció de la més grossa quantitat possible dels beneficis - que cada empresa realitzi (assignacions als amos que treballin, i, avui dia, retribucions a tipus corrents al capital empleat no les considerem com beneficis). Constitució amb aquests beneficis, d'un fons destinat a ésser repartit entre tots els individus que dediquen llurs activitats a la funció comercial, sense distinció de categories ni de cases, i en proporció a la importància de treball que - realitzen, mesurada pel sou o assignació que cada mes cobren... Extensió d'aquestes regles a les altres branques de l'activitat econò mica de Catalunya i solidarització dels interessos de tots els productors que les integren...

... I per damunt d'aquestes consideracions d'ordre estrictament econòmic, la festa del Primer de maig és, -com déiem en el nostre número anterior-, l'afirmació que fan les classes treballadores d'arreu del món de llur dret a ésser un element actiu en la vida social de llurs respectius; de llur aspiració a deixar d'ésser masses simplement mocudes per a esdevenir forces que moguin i que dirigeixin...

DAVANT EL PRIMER DE MAIG

LLETRA AL PRESIDENTE DEL CENTRE AUTONOMISTA DE DEPENDENTS DEL
COMERÇ I DE L'INDUSTRIA.

Benvolgut company:

Per dues vegades damunt de la revista Acció, portaveu del Centre (núms. de maig u d'abril) s'és proclamat que els dependents del comerç havien de celebrar i celebrarien la festa del 1er de maig, dita del Treball. Aqueixa diada s'ha de commemorar en sentit, -- dieu, d'"afirmació obrerista", per a "sumar-nos als corrents de renovació social que agiten les masses productores", per a " demostrar a tothom la nostra idealitat de redempció", etc., tòpics tots prou coneguts i usats per a que s'evidenciï de seguida la se va filiació derivada del principi de la lluita de classes.

Com a soci del Centre, i com a dependent del comerç que sóc, dec elevar davant vostre la meva protesta tant respectuosa com emèrgica, per la invasió que aquesta propaganda socialista representa en el terreny de la consciència religiosa de molts socis, o -- almenys de la meva. La literatura marxista que a tot drap d'un -- quant temps ençà el Centre empra en periòdics i proclames, topa -- tal volta sense deliberat propòsit per part d'alguns-- però topa de fet, amb la fe catòlica de molts membres, o almenys amb la meva.

Es impossible la coexistència en un mateix individu, de l'espiritualisme cristià i del materialisme històric generador de les -- idees que actualment nodreixen els escrits d'aqueixa entitat. La festa -- o per més exactamente parlar -- la vaga del 1er de maig, oi més amb l'expressa signifació que li voleu dar, representa -- l'exaltació d'una doctrina revolucionària, a la qual no m'és li-

cit adherir-me.

La qüestió és prou important perquè si no voleu admetre aquesta lletra pública de soci a president, valqui com endreçada per un dependent, al Cap de la més prestigiosa associació professional de Barcelona i Catalunya. Ja comprendreu que m'excusi ara d'argumentar les divergències fonamentals que em separen de vosaltres en la qüestió present: massa pregones i vastes per a que càpiga ni un intent d'explanació dins els curts límits d'una lletra. - Altrament, temps fa que exposo en aquest i altres llocs el meu-pensar i sentir, i seguiré explicant-me, si Déu vol. Però és el cas que dintre de molts pocs dies, la mobilització que demaneu, haurà passat de l'esfera de les paraules a la dels actes, tota vegada que voleu que els dependents suspenguin la feina en aquella data tan pròxima.

Aqueixa suspensió del treball el 1^{er}de maig representa l'acceptació de l'ideari socialista, si no és també la de l'ideari del qui han estat sempre els apòstols més inflamats d'aquella festa: els àcrates. Així, doncs, entenc que essent catòlic sincer no - puc pas celebrar-la, sense fer-me traició a mi mateix, sense fer traició a totes les coses que estimo, que els socialistes i els llibertaris amenacen i combaten.

Sapiguen, dones, que jo, soci del Centre i dependent del Comerç en exercici actiu de la meva professió, no suspendré la feina - aquell dia; no abandonaré, el 1^{er}de Maig, el meu cotidià treball. No puc ni dec seguir-vos a una manifestació contradictòria amb la meva consciència religiosa, molt anterior i molt superior a ço que en dieu vosaltes "consciència de classe".

I ara, fet constar això per a coneixença vostra i general, acabo invitant-vos a reflexionar, amb d'entrar als camins envers-els quals esteu arrossegant al jovent mercantil de nostra terra,

i desitjant a vos, i als vostres concellers. el mateix bé que
per a mi desistjo. Que Déu vos illumini.

Vostre afm. company,

R. RUCABADO

("Catalunya Social" del 28 d'abril de 1.923, p. 5)

CATALANS ABANS QUE DEPENDENTS

Una de les preocupacions fonamentals que deu captenir la dependència de Comerç de la nostra terra, és la definició d'una manera inconfusible de la seva personalitat catalana. Per damunt de totes les reivindicacions de caràcter social estan, a nostre entendre, les reivindicacions de caràcter nacional, ja que, una volta obtingudes aquestes, subsidiàriament haurem les altres.

De la mateixa manera que qui vol construir un edifici s'ha de preocupar abans que tot d'assegurar els fonaments que suportin la carga de l'obra amb mires a totes les lleis de gravitació, trepidació i resistència per tal de no construir endebades sinó d'una manera definitiva i assegurada; aixís, mateix, nosaltres, abans que dependents hem de sentir-nos catalans, i aixís serà de la sola manera que conseguirem, com a dependents totes les aventatges que com a catalans ens pertoquen.

Nosaltres no hem de volguer ésser tractats pels governs -que -ni ens volen conèixer ni ens saben entendre- com una massa amorfa. No podem consentir que les reivindicacions socials ens siguin atorgades cegament sense una mida justa de les nostres necessitats i aspiracions. Llavors les obtindríem com un vestit de munició que el mateix tindria de servir pel dependent català que pel dependent de Cuenca, sense tenir en compte que de les necessitats d'aquí a les d'allà hi ha més diferència ideològica que quilomètrica. Igual que necessitem vestir a mida de les proporcions de nostre cos, necessitem disposiciones en consonància a la nostra ideologia.

Es per això que sols devem plantejar els plets en el terreny fonamental de la nostra personalitat catalana. Es preferible retardar la consecució d'una aventatge abans de perjudicar-la

admetent-la d'una manera migrada i no en la justesa i proporció que ens correspon.

Dintre la característica nacional sentim un gran respecte per totes les maneres de pensar i una gran tolerància amb les idees que fins no s'avinguin poc ni molt amb les que nosaltres professem mentres tinguin un caient català. Però mai per mai no consentirem que vinguin a influenciar la vida social mercantil catalana aquells que abans que tot es senten estranys a la nostra terra i vulguin imposar-nos unes ideologies totalment diferents de la nostra ètica.

Allò que ens sigui reconegut hem de volguer-ho obtenir com dependents catalans ja que mai no ens conformaríem en veure'ns afalagats com a dependents mentres se'ns vexava en qualsevol aspecte de la nostra ànima nacional.

Una volta reconeguda la nostra personalitat catalana, la social mercantil estarà garantida per tal com entrarà en la mateixa proporció dins de l'esfera dels respectes.

PAU GRIERA CRUZ.

("Lluita", 15 d'abril de 1923, p:6)

LO PRIMER

Cal no emmudir davant de certes manifestacions si aquestes volen sentar principi o així ho pretenen.

Cal parlar encara més entre el nostre sector social quan es tracti de contrarrestar la funesta reminiscència dels dualismes preterits de quan tot just el vassall s'alliberava del dret de cui xa.

Els que fins allavors havien mort pel seu senyor, calia no alliberar-los massa, que recordessin que encara devien morir, al menys per la pàtria dels poderosos.

El concepte primitiu de la dignitat humana, d'allavors ençà ha variat tant com el concepte de les nostres obligacions davant del fet ètnic, i la nova consciència d'avui rebutja el dualisme primitiu de lo primer, en tractar-se de la nostra condició humana relacionada amb la nostra condició nacional.

Des d'aquestes planes s'ha dit, en Griera així ho sostenia, que primer devien ésser catalans que dependents i així desenterrant el dualisme de l'equivoc i de la discòrdia, tal vegada s'aplanava el camí, de la defecció, per ulterior actituds d'un eclecticisme vergonyós i inconscient, si no altra cosa, votant en el sí de la Comissió Mixta i per pròpia iniciativa, contra la celebració del Primer de Maig per part dels obrers mercantils.

Sortosament son munió els que sabem que la condició de catalans i de dependents no'ns eximeix de la primera condició nostra: de la condició humana. Aquesta és la primera, la única al ritme de la qual va desenrotllar-se tota la personalitat com una massa compacta, fluida de totes les exquisideses i sensibilitats i in des int egr abl e perquè no admet la pluralitat en la dignitat.

Quan hom té en la consciència el convenciment de que és un destí, dins el destí de la gran família humana, també té la fortitut -

de la seva personalitat íntegra, la vacil·lació no hi cap i l'ofensa al dependent, primer que tot és l'ofensa a l'home.

Precisament, per insuficiència d'humanisme l'organització nostra no té la força de classe que fins pel número li correpon i d'això s'en ressent aquella catalanitat que per la seva pròpia inconsistència, per lo fòssil, admet encara el dualisme de lo primer, no la nostra catalanitat ingènita.

La màxima llibertat resident en l'independència esperitual, la pregonan encara més alt quan el cos sofreix el flagell del cap tiveri. Així és d'inexpugnable la nostra catalanitat en braços del profund humanisme nostre, afirmació constant i ferma de la personalitat indesintegrable, sempre núa, sempre humana...

L'obrer mercantil català no deu oblidar-ho: se l'explota en català i en catalanista amb la mateixa impietat que qualsevol espanyol, posem pel cas, pugui fer-ho. La cantarella dels expoliadors nostres sempre és una, i al trinc del diner ofega la més elemental cortesia unes vegades, els més nobles sentiments, els més feconds idealismes, sempre.

JAUME CARDUS.

Maig 1923.

("Lluita", 15 de maig 1923, p.6)

LLETRA AL COMITÈ EXECUTIU DE LA FEDERACIÓ DE DEPENDENTS DE
CATALUNYA

Benvolguts companys:

Quan va fer-se públic a la Premsa del dia 12 d'aquest mes d'abril que avui fineix, l'acord prè el dia 8, en el qual s'insinuava la possibilitat de que la Federació, davant del conflicte creat per determinats establiments bancaris d'algunes poblacions veïnes, "és vegés obligada a plantejar una vaga", - vegí tot-d'una que l'anunci de que la vostra agrupació considerés possible recórrer a la vaga, trencant la tradició i l'esperit que fins ara havien caracteritzat les entitats catalanes de dependents, suscitava dues qüestions gravíssimes: l'una per a vosaltra, l'altre per a mí.

Vaig concèbrer llavors mateix la necessitat d'adreçar-vos una lletra pública, a fi d'advertir-vos llealment d'un perill terrible que en honor vostre volia jo creure -i vull creure jo encara avui- que no havieu previst. Calia també que pública -ment us assabentés jo, des del primer moment, que en aquesta girada de la Federació vers els procediments d'acció sindicalista, no seria amb vosaltres la meva adhesió moral ni personal. Jo esperava tenir temps d'escriure, abans, l'article i la lletra eixits aquí, relatius a la qüestió del 1er de Maig, les setmanes penúltima i última, confiant que mes paraules podrien arribar a coneixensa vostra abans de cap declaració efectiva d'atur. Per dissort, els esdeveniments han anat més depressa, i vet'aquí que, segons nota aparescuda als diaris del 26, heu ordenat a tot el personal d'un cert Banc d'una ciutat propera, que el dia 1er del pròxim mes de Maig (ço és, demà, i vull creure que no és cap forma indirecta de fer celebrar la festa socialista) cessin en el treball fins que sigui favo

rablement resolt el plet dels dependents contra dita casa ban-
cària. Aixís, doncs, quan aquestes ratlles arribin als ulls -
vostres ja la vaga serà esclatada.

El problema gravíssim, enorme -tota ponderació és curta- que
a la Federació se li planteja, pel fet de plantejar ella la vaga
(i deixo de banda com a cosa per mí acceptada la raó que assis-
teix a la queixa del personal del Banc a que aludíem, queixa
que a priori admeto per justa), l'enclou la següent demanda:
quins tractes donarà la Federació de Dependents del Comerç de
Catalunya als dependents que no secundin la vaga?

Una cosa és reconèixer la justícia d'una reclamació i altre co-
sa és que la tal reclamació es vulgui fer efectiva mitjansant
l'arma contraproduent i suicida que és la vaga. Decretar una
vaga és cosa senzilla: el problema consisteix en fer-la cum-
plir, i en fer-la complir no sols als individus que sentir per
ella entusiasme, sinó als qui tindran, com la tinc jo, una -
noció que en uns serà instintiva, en altres reflexiva, de que
el fer vaga ni és cap remei, ni en el millor dels cassos té -
altre efecte que produir malvestats moltíssim més grosses i
fatals que el guany conquerit. A n'aquests individus refracta-
ris a la vaga, que es resisteixin a plegar o que tornin ama-
tents al treball a la primera intimació dels amos, quin trac-
te els donareu? Als "esquirols" de la vostra primera vaga, quin
tracte els donarà la Federació de Dependents de Catalunya?

A la mateixa comunicació dels acords del dis. 8 es diu que la
Federació coadjuvarà a l'Acció Ciutadana per a evitar que per-
durin els procediments terroristes arrelats a Catalunya. Vo-
saltres sabeu tant bé com jo que totjustament la font del te-
rrorisme han estat les vagues, i que s'anomenava terrorisme,
quan encara no es parlava de les represàlies de la darrera -
fase, al conjunt de sancions violentes, incluint l'amenaça,

la coacció i l'agressió o atemptat, executades contra els esquirols precisament, contra els qui no secundaven les vagues primer i després contra els que no es sindicaven. Aixís, doncs, vostra actitud contrària al terrorisme (que vull creure sincera, i no hipòcrita, com la d'alguns) us vedarà l'ús de les pràctiques terroristes en la vaga que començarà demà.

Quins tractes, doncs, repetesc, donarà la Federació als dependents que no secundin la vaga?

Dic quins tractes, i no dic quina sanció, perquè jo no puc reconèixer dret de sancionar ço que no és cap tort, falta ni delictes. Es hora de dir, d'una vegada, que el negar-se a fer vaga no és cap actitud que justifiqui la venjança, la persecució, ni sanció de cap mena -i menys violenta- contra el refractari, contra l'esquirol. Hi ha perfecte, perfectíssim dret a no fer vaga, àdhuc davant d'un conflicte en el qual la raó estigui de la part dels obrers. Hi ha perfecte dret a creure - com jo crec i n'estic convençut - que les vagues són la font de mals terribles, que retomben sobre el cap del treballador, fins i tot quan aquest guanya la vaga. Tantes víctimes, tants cents i milers d'obrers morts, assassinats, agredits, perseguits, empresonats, llençats a la misèria, per derivació de les vagues, en aquesta generació i les antecessores, fonamenten amb plenitud de dret l'actitud negativa a practicar la vaga, per tal d'evitar que la pluja d'odis, persecucions, sang i altres tristes conseqüències retombin també sobre els dependents de comerç que fins ara n'havien estat lliures.

I existint el dret a no fer vaga, el dret a no creure en l'eficàcia ni en el valor social de les vagues, no existeix pas la facultat en favor de ningú d'obligar als no vaguistes a fer vaga contra llur voluntat i conviccions, amenaçant-los primer o reventjan-se després amb mesures, ni que siguin sols de ca-

ràcter econòmic com multes, fer perdre la col·locació, boicot, etc. Car, ultra la violència, àdhuc atenuada d'aquests procediments, hi ha l'injustícia d'aplicar-los sense ésser autoritat pertinent i sense haver-hi en el subjecte passiu causa racional que l'en faci mereixedor.

Per honor vostre, repetesc, vull pensar que no havieu previst vosaltres aquesta qüestió capital; però si la teniu prevista, - llavors és que ja esteu decidits a aplicar sancions. Si aixís fos, amb tota formalitat poso, com a soci d'una entitat federada, com a dependent del comerç i com a ciutadà, al Comité executiu de la Federació de Dependents de Catalunya la següent - pregunta, a la faç de tothom: quina mena de "sancions" - usem per una vegada el mot- està disposada a aplicar la Federació - als dependents que en una forma o altra no secundin les vagues que ella decreta?

Ja compendreu vosaltres mateixos la necessitat de donar una - resposta pública i satisfactòria a n'aquesta demanda que us he formulat i que és d'interès màxim pels dependents i per a tothom. I ara passo a ocupar-me de la qüestió que a mí em suscita la entrada a un règim de vagues de la entitat professional, a la qual vaig entrar quan no era més que una Escola i una Germandat, animades per un ideal patriòtic, no pensant jo -ni pensant ningú llavors- que pogués amb el temps convertir-se en un Sindicat.

No m'afecta avui directament i personal la decissió vostra, però moralment sí que m'hi sento interessat. Crec, doncs, arribat el moment previst per mí de fa temps, tant per la decantada del Centre vers el sindicalisme com per les irrupcions alternatives del Sindicat Unic i del Sindicat Lliure dins el camp de la dependència mercantil. Crec arribada l'hora de declarar, per a coneixensa vostra i de tothom i per a alliberar ma consciència d'un deure de llealtat, que jo, dependent del comerç, en actiu

exercici de ma professió, no puc ni dec fer ni faré cap vaga. Si Déu m'ajuda no m'adheriré mai de grat ni per força, a cap vaga, decretada per la Federació, ni pel Centre, ni per cap Sindicat, digui's Lliure, Unic o qualsevol altre nom. No ignoro les sancions a que tal volta m'exposi aquesta decissió personal meva, que faig amb plena convicció de que la vaga és un mal de conseqüències més destructores per als obrers, que -- qualsevol acte d'explotació patronal que per mitjà de la vaga es pretengués evitar. I com que jo sé i veig i estic fermament persuadit de que la vaga és un mal enorme, faria jo un tort en vers mi mateix i envers els altres --especialment envers els obrers i dependents-- que jo em prestés a augmentar amb la meva adhesió, personal o moral, fós voluntària o forçada, la seva sinistra eficàcia.

Ja compendreu, amics, que no puc pas desenrotllar avui més -- aquests punts, essent ço que està dit sols un bocet del que dir-vos volia. D'altra qüestió d'urgentíssima importància, que es relaciona també amb les que havem tracta, convindrà que us parli en la pròxima setmana.

Mentrestant, desitja per vosaltres la claror de la Veritat -- cristiana.

vostre afm. company.

R. RUCABADO

30-IV-23

("Catalunya Social" del ^{5 de maig} ~~30 d'abril~~ de 1923, p. 4-5)

L'INTERES MÉS INTERESSANT

SEGONA LLETRA AL COMITÈ EXECUTIU DE LA FEDERACIÓ DE DEPENDENTS DE CATALUNYA

Benvolguts companys:

Vaig llegir que a l'Assemblea, segona de vosta Federació, celebrada a Barcelona els dies 28 i 29 octubre, de l'any passat, es va pendre l'acord que el periòdic que havia d'ésser l'orgue federal, no es barregés en assumptes religiosos i polítics. He vist el vostre portaveu Lluita, exit el 15 de gener i del qual van sortits fins ara quatre números, i ja a la Presentació, des de les primeres ratlles, apareixia caminant pel terreny que li havia vedat l'assemblea.

"Lluita no té en matèria social cap dogma"... Això al què ho ha escrit no li semblarà, tal volta, introducció en matèria religiosa, però és ben cert que hi han uns dogmes socials que la religió ensenya. "Vol ascendir l'individu a la categoria d'Home deslliurant-lo d'ésser un engranatge mecànic, etc." També això és ascendir a les alçades de la Religió. Més categòric és el trepitg d'aquest terreny sagrat, quant al número 2, en preparant la, gràcies a Déu fracassada, festa del 1er de maig, fa seves les paraules d'Acció (portaveu del Centre) no esborrant-hi aquell paràgraf despectiu per "les festes y festetes.... senyalades -- per les esglésies de les religions positives" llenguatge ofensiu per als fidels d'Alguna d'aquestes, i més mortificador encara al paràgraf següent on es diu que "la gran vàlua" de la Festa del Primer de maig és totjustament el que "no ha estat estatuida per esperit de misericòrdia".

Reporto aquestes quatre cites només per a que considereu que quan hom surt fora del camp d'una actuació moderada i pacífica

per a aconseguir aventatges i millores, lícita y honesta finalitat primitiva del Centre - pare de la Federació- i s'embrancha - hom en pretensions ideològiques enfilant-se als estatges de la teoria i de les doctrines, hom passa ipso facto les fronteres - del domini religiós, i o b'posa els peus dins del camí, o els posa a fora; és a dir, que o camina segons la veritat social - que la religió ensenya, o queda al marge de la veritat religiosa.

Aquestes cites, però, no són més que petites guspines d'un foc que va essent més paorós cada dia. Em vé ara al davant un retall d'Acció, de quan, fa tres anys i mig (setembre de 1919) en entrar al C.A. de D. "els llibres cabdals sobre socialisme" "... emocionant adquisició per a la nostra Biblioteca", escrivia el Bibliotecari: "Flames d'un gran incendi que s'estén arreu del món abrillantant en totes les consciències la passió de justícia, - cal que el proletariat mercantil de Catalunya s'habitui a llur escalf, etc." (I). Ja crema, doncs, el Centre i crema la Federació. i aquest foc tan imprudentament arborat, és molt de tómer - que consumeixi i faci cendres una de les obres més belles i fecundes de nostra terra. La literatura socialista que actualment us inspira i mou, és tota ella matèria emplaçada sota la intervenció religiosa, mentre sobre l'autoritat, la propietat, el treball, la família, i més enlaire encara, sobre el principi i el fi de nostre ésser humà, (tal volta us hi referiu quen parlàveu de "la categoria d'Home") tingui la Religió doctrines ben definides, doctrines oposades i contradictòries a les del Socialisme a que us adheriu.

Als números 3 i 4, un de vosaltres, el mes distinguit amic En Manel Alcàntara, vis-president del Centre, fa una ampla recensió de ço que anomena ell "Un assaig teòric de realització del Socialisme. La utopia de Lucien Deslinières", és a dir, la utopia d'un dels molts orbs voluntaris al llum de l'ordre moral, que -

es proposen abolir el dolor humà (2) talment com Sebastià Faure i com tants altres anarquistes que culpen dels mals humans no - als pecats propis i socials, no al Pecat original ni a la naturalesa humana, ni a la suprema ordenació divina, sinó a l'"organització actual de la societat". La teoria de Deslinières, marxista suat i defensor de la "dictadura revolucionària del Proletariat" és un de tants esplais catastròfics que tal volta apareixin com a cosa novella, com recent nascut ideal de redemció, als qui ara descobreixen el Mediterrani del Socialisme, però - que hom ha oït centenars de vegades, car son la música quotidiana de la pianola materialista-històrica.

L'opuscle de Deslinières, d'un revolucionarisme vulgar és, oi - més, revolucionari a l'istil rús, i no gasta compliments: "La dictadura del proletariat es perllongarà en aquestes condicions fins que l'organització socialista es dongui per acabada i que les resistències de la ex-classe privilegiada i de les classes mitges hagués desaparegut. Durant aquest període les llibertats públiques seran sospeses. La premsa serà sotmesa a l'autoritat dels Consells. L'exèrcit i la policia actuals seran llicenciats i substituïts per una milícia revolucionària. Els tribunals civils y repressius seran reemplaçats per tribunals revolucionaris". No sé si a l'amic Alcàntara aquest llenguatge li haurà semblat substancialment agè a matèria religiosa i a matèria política. - Jo crec que el qui tracta d'enderrocar un règim de govern, vulgui o no, es fica en política, perquè la política és quelcom més extens que les qüestions de partit i d'eleccions. I en quant a la Religió, la considerem difícilment compatible amb la nerviositat revolucionària i més si l'objecte del daltabaix és l'instaurar el Comunisme, que Deslinières seguint a Marx és amatent a identificar amb el Socialisme. I aquesta incompatibilitat, no sóc - jo sol, és el mateix autor que la troba, i això ho podrà veure - si no ho ha vist - l'amic Alcàntara obrint per la pàgina 42 - de la 4ª edició el fascicle "Comment se réalisera le socialisme"

i veurà ço que Deslinières pensa en l'apartat Questions religieuses.

"Questions religieuses. - Encara que el seu principi fonamental sigui el materialisme (subratllo jo), el règim socialista no pesará mai sobre les consciències individuals, i cadascú serà lliure de practicar una religió o de no tenirne.

"MALGRAT AQUESTA NEUTRALITAT, ES EVIDENT QUE L'ATMOSFERA SOCIALISTA DEVINDRA RAPIDAMENT MORTAL A LES IDEES RELIGIUSES" (3).

Ni aquestes frases, ni la pàgina a la qual perteneixen, les cita en sa recensió l'amic Alcàntara. Omissió culpable, car en matèria tan greu, la transparència i la sinceritat són el primer deure de justícia.

Dons bé, amics del Comitè. Davant de l'amenaça contra les idees religioses que jo i altres dependents sostenim, posades en perill mortal per causa de l'atmòsfera socialista que el vostre Portaveu està escampant, crec necessari cridar l'atenció dels responsables del moviment.

Per més que vosaltres, intoxicats ja com esteu, del verí marxista, considereu que la professió, o la classe és el valor primer i principal de l'individu, heu de saber i heu de tenir en compte un fet de la més viva importància. No teniu dret a oblidar que molts del dependents, concedeixen a la consciència religiosa una primàcia absoluta damunt d'això que anomenem consciència de classe, mera ficció literària inventada per a la recluta sindical.

La religió és l'interès primer i el més interessant, i la reivindicació principal i més urgent de totes. Migrada justícia social serà la vostra, si al mateix temps que ompliu amb les puges de soules butxaques dels dependents i amb vàcues paraules de dignitat -- llurs cervells, esteu destruint lo millor de l'home: el cor i -- l'esperit, i pitjor encara, si li féu la injustícia màxima que es

pot fer contra un semblant noste: extinguir dins de la seva àni
ma el flam pur i lluminós de la Fe que l'uneix amb Déu, Criador
i Jutge.

Davant del Qual haurem de retre comptes, tant vosaltes, amics -
del Comitè Executiu de la Federació de Dependents de Catalunya,
com vostre affm. company,

R. RUCABADO

7.V.23

(1) Aixó em va sugerir l'article Novell llenguatge, publicat a ..
"La Revista" en aquella mateixa época.

(2) Pour Abolir la Souffrance Humaine. (Giard.París, 1.918).

(3) Lucien Deslinières. Comment se réalisera le Socialisme. -
Quatrième edition.(Colen. Pages Socialistes.II).París, Librai-
rie du Parti Socialiste et de l'Humanité 1919 (P.42)

("Catalunya Social" del 12 de maig de 1923, p. 4-5)

EL NOSTRE CURRIOL

PER L'AMIC FRANC MARCET

El meu admirat amic en Franc Marcet escrigué un formidable article sota el títol "No tornem a caure en els mateixos errors", - on fa una crítica un xic dura de l'origen i de la vida social - de molts Centres de dependents. Reconeixem, però, que no és del tot injust. Això vol dir que d'una manera relativa no li manca raó. Potser la té tota en ço que es refereix a llur constitució; és versamblant que el guiatge suprem fou una qüestió de llibertat nacional i, per tant, el problema de classe, sinó era preterit, el col·locaren en lloc secundari. Però hem de convenir que si originariament avantposaren el sentiment de llibertat política del nostre poble al problema de llibertat econòmica de classe, avui es posa cura en juxtaposar-los en un mateix plà. No parlo, naturalment, en termes absoluts, no; deixeu-me seguir també la moda i permeteu-me el plagi: parlo en un plà de relativitat. - Ja sé que'm podreu objectar que tot es relatiu; sí, evidentment; tot ho és i per això ens obliga la justesa de les nostres paraules a no fer gaire abús dels termes absoluts.

I tornem a ço que anavem, perquè tant les modes com la relativitat em desfilarien l'agulla i no podria embastar ço que em proposo fer.

Avui, doncs, amic Marcet, com deia, ja han sapigut posar en el mateix nivell aquests dos problemes capdals; la majoria de Centres de dependents ja ens ho han provat abastament. Vos mateix sou soci d'una entitat que fa molt poc ho palesava d'una manera pública i sorollosa, entitat d'una tradició fortament catalanista i que no ha tingut d'afèblir aquest sentiment de llibertat per fer-ho palès.

Els companys dirigents dels diferents Centres de dependents, es

tan precisament fent l'obra de germanar, millor dit -os vull fer una concessió- de reivindicar aquesta qüestió específicament de classe i exçalsar-la al seu lloc preferent, al costat i ben juntes una de l'altre de la qüestió política alliberadora de la nació nostrada; i aquests companys que avui s'han imposat aquesta transcendental obra, no han caigut ni cauran en les mateixes errors i s'hi caiguessin, no solament ells - en tindrien la culpa, sinó que ens l'hauríem de repartir com a bons germans, perquè tots en tindríem prou.

Vos dieu: no tornem a caure....Es que algú ha perdut ja la gravetat? és que realment van a caure...? Sou, amic Marcet, un home que manegeu molt bé la ploma, sabeu posar en els vos tres escrits una gràcia especial d'ironia que us admiro. Aquesta admiració és filla d'afinitats espirituals. Jo, amic, -permeteu-me que us faci una revelació- tinc la feblesa d'ésser volterrià fins al moll de l'òs; no hi puc fer-hi més; ja sé - que avui resulta una mica demodé i carrincló. Deu nos en -- guard d'un ja està fet! Però vos, també, em sembla que esteu encomanat d'aquest mal meu. Hem de convenir que no tenim remei. Ho portem a la sang. Perquè, francament, això de tornar a caure és una fina ironia vostra. Em sembla, amic, que per caure es fa precis que un hom estigui dret, i vos us volieu referir a algú que ja està ajegut, i tinc els meus dubtes -- que pugui aixecar-se.

Els qui per diferents raons han caigut no podran ja a tornar a caure; però els que resten drets -i no estan malalts- saben molt bé ço que cal fer. Hem sapigut des de fa temps adoptar la posició adequada. Per a nosaltres la qüestió nacionalista no és cap destorb per a reivindicar la llibertat econòmica, perquè ja la tenim resolta: parlem, escribim, pensem, sentim i actuem com a catalans lliures.

Per a nosaltres ja ha passat el moment d'escatir si hem d'ésser regionalistes, nacionalistes o independentistes; estem per damunt de les discussions. De fet ja ens sentim catalans lliures, i quan calgui reconquerir el dret no serem els darrers en guanyar-nos-el.

Mentretant aquesta hora no arribi, hem de treballar per fer una Catalunya més socialment justa i en aquesta feina no ens podem sentir avars en l'esforç.

Catalunya li manca molt a fer; Catalunya continent no ens interessa gaire; ço que ens interessa és el contingut. I aquesta és l'obra que s'ha de fer i l'hem de fer tots, sense que hi manqui ningú, perquè per a tots n'hi ha.

Aquest és, amic Marcet, el camí que seguim i la feina que fem; camí i feina que jo tinc la seguretat que us plaurà força, perquè si s'ens pot dir que portem pas de bou, podem objectar que anem segurs i no caurem...

JOSEP RICART SALA

("Lluita", 15 de juliol de 1923, p.2)

JA ES REALITZA LA UTOPIA DE LUCIEN DESLINIÈRES
 EL CENTRE AUTONOMISTA DE DEPENDENTS FUNDA ESCOLES PER A INFANTS
 SENSE RELIGIÓ

"Malgrat aquesta neutralitat, és evident que l'atmósfera socialista devindrà ràpidament mortal a les idees religioses".- LUCIEN, DESLINIÈRES, "Comment se réalisera le Socialisme." Pag.42.

L'amic Manuel Alcàntara que tant s'és afanyat per a fer saber com es realitzarà el socialisme dedicant cinc articles a Lluita per a explicar "la utopia de Lucien Deslinières", deu estar ben content de l'obra que deixarà record de la seva presidència a la Secció d'Instrucció del Centre Autonomista de Dependents del Comerç de Barcelona. Un capítol d'aquella utopia és realitzat. És el capítol més pràctic de la utopia. Segurament l'únic capítol que es realitza, en totes les utopies: la mort de les idees religioses dels utopistes. El Centre Autonomista, en junta d'aquella Secció, data 1er del passat juny, acordà establir, a partir del pròxim octubre, unes Escoles primàries per als fills dels socis. Aquestes escoles primàries seran neutres, sense religió. La base III aprovada, diu textualment: "Contenint-se dins el criteri de neutralitat religiosa que al Centre imposen els seus Estatuts i el respecte degut a les idees, en aquest ordre diverses, dels seus associats, no s'inclourà en el programa ensenyament religiós; ni anti-religiós de cap mena."

Aquest acord va ésser pres per majoria...I aquesta consideració em porta a referir al lector a n'aquell llarg fragment d'Acció, reproduït aquí, fa quatre setmanes, al núm. 113 (23 de juny), -acompanyant'el meu article La pena del desertor. Deia, entre altres improvisacions, el portaveu del Centre, que "quan la lluita s'ha decidit per la voluntat dels més (i ho subratllaven ells)

l'esquirol es fa acreeador a les mateixes penes que el desertor", i més avall afegia: "Rebutgem les minories de traidors que es rebel·len contra els acords de la col·lectivitat presos en un règim de democràcia", i tornaven a subratllar ells mateixos, ço que - prova que atorguen a la voluntat de les majories una autoritat - absoluta. Els que porten la veu del C.A. no saben que els acords de les majories estan subjectes a una Llei moral superior a tots els homes, i que no té cap força de dret un acord pres per majoria, ni que fós per unanimitat, si vulnera la moral o atropella els fonaments de la justícia. Així és que cap valor té i cap respecte mereix un acord d'aplicar "la pena del desertor" als "esquirols", pres per majoria; cap valor té i cap respecte mereix un acord pres per majoria, de crear escoles primàries sense religió. Ningú té dret d'aplicar "penes de desertor" a cap individu, per "esquirol" o "traidor" que el judiquin; ningú té dret d'obrir escoles per a infants eliminant-ne la ensenyança primera entre - totes i fonamental de l'infant i de l'home: la religió.

Tinc la seguretat complerta que cinc anys abans, o sigui quan no s'havia abandonat el Centre a l'abraçada mortal del socialisme, la iniciativa d'establir escoles primàries per als nens dels socis s'hauria dut a la pràctica sobre una base igual al menys a la de totes les escoles catalanes dels Ateneus de Districte: amb ensenyament del Catecisme. Però l'atmosfera socialista no es respira debades, segons la exacta confessió del revolucionari francès, que el Sr. Alcàntara tant estima, i el resultat d'aquesta - mefítica inhalació és, ja ho veieu, la ràpida mort de les idees religioses en els elements que governen el Centre, i el barrar - la entrada de les idees religioses en l'ànima dels infants per - als quals el Centre funda escoles.

L'invocar la neutralitat religiosa estatutal per a implantar la neutralitat religiosa a una escola primària, no passa de constituir un barroer pretexte. Des de quan un article dels Estatuts -

d'una associació professional ha d'ésser norma necessària d'una escola per infants? Ço que pot ésser prudent disciplina per a una societat, pot resultar -com de fet en el cas actual resulta- impropri per a una escola de primeres lletres. "Queda terminantment prohibit al Centre ocupar-se d'assumptes religiosos", diu, en efecte, l'art. 40 dels Estatuts. Doncs bé, els capitostos del Centre han de saber que l'ensenyament dels infants és matèria de jurisdicció religiosa, és un assumpte religiós per se. I, per tant, els calia, o bé fundar les escoles primàries amb ensenyança religiosa, o deixar de fundar escoles primàries.

De les ànimes dels fills dels socis no n'és amo el Centre. Donar a un infant instrucció no religiosa és espatllar l'infant d'avui i l'home de demà: és fer una injustícia greu al pobre infant negant-li el coneixement de la veritat religiosa, primordial base de la formació humana, indispensable per a la seva salvació i per a la salvació de la societat. Tampoc val l'acomodatícia fórmula de que, atesa la diversitat d'idees dels socis, no s'inclourà "ensenyament religiós ni anti-religiós de cap mena". Aquest enunciat és un groller sofisma. Pel sol fet de no ésser religiosa una escola ja s'entén que és anti-religiosa, i expressada aquesta declaració en el primer terme de la frase, queda definit el caràcter de la fundació, essent ja després va ço que expressa el segon terme: que no serà antireligiosa. La única manera de que no sigui anti-religiosa una escola, seria... que fós religiosa, i això és el que no volen.

Ço que passa és que el sectarisme foll, que a l'escalf de la propaganda socialista i sindicalista abrusa el Centre, tapa els ulls dels qui detenten (ho dic usant el llenguatge llur), l'autoritat en aquella Casa, i havent començat essent la entitat un baluart magnífic d'esperit català, acaba per ésser aliada i addicte dels enemics de Catalunya, que són també enemics de tota pàtria, i de la humanitat i de Déu, semblant ja la literatura usual en els escrits que d'allí surten, trocos de Solidaridad Obrera traduïts -

al català. Quan s'ha arribat a proclamar el dret d'aplicar "la pena del desertor" als "esquirols", proclamant-se així deixebles de la sociologia anarquista, i quan s'ha arribat a publicar articles com el de Jaume Cardús a Lluita (Núm. 6, 15 juny) fent un elogi entusiasta de la vaga de transports, dient que és una "viril lliçó que cal aprofitar", "que la eficàcia de l'organització és evidentíssima com ho és LA DELS PROCEDIMENTS DE LLUITA en línies generals" (subratllo jo), desitjant la solidarització dels dependents amb els vaguistes, i dient, molt patriòticament, que "l'element capital català és el més abjecte dels coneguts fins ara", i altres articles com el de Pere Olivella, al mateix núm., on es diu que la paraula amo té una "tirànica i odiosa significació", quan s'escriu i es publica tot això, considereu quin caliu farà pujar els infants de la nova escola primària, als quals tota educació religiosa serà allí dins expressament prohibida.

Neutralitat escolar! Poc sabem què volen dir aquestes paraules! Quarantatres anys de neutralitat escolar a França ens assabenten prou sobre la intenció i el contingut de la divisa, i sobre els seus resultats directes i influència social. Aquí va una col·lecció de judicis formulats precisament per esquerrans i neutralistes en moments de parlar clar. Juli Simon, escrivia en 1882: "No hi ha cap escola neutra, perquè no hi ha cap mestre que no tingui una opinió religiosa o filosòfica. Si no en té, està fora de l'humanitat: és un idiota o un monstre. Si en té, i la amaga per a defensar un sou, és el pitjor dels covards." "Donar a l'infants coneixements sense ensenyar-li la fe, escriu Marcel Sembat, és treure-li. La secola sense Déu és la escola contra Déu. No s'hi pot fer més." "La pretesa neutralitat, diu Henri Maret, és una ximpleria (une bêtise). No hi ha neutralitat possible. Des del moment que un mestre no ensenya la religió, ensenya per aquest fet l'incredulitat. Tot això és tartufferia al més alt grau." -

"Ens parlen de neutralitat escolar,-escrivia en 1906 Mr. Viviani, després Ministre del Treball,- però ja és hora de dir que la neutralitat escolar no ha sigut mai altre cosa que una mentida diplomàtica i una tartufferia d'ocasió. L'invocàvem per a fer dormir els escrupulosos i els timorats, però ara ja no es tracta d'això. Juguem net, doncs." (I)

Els iniciadors de la neutralitat escolar al C.A. de D. del D., no es figuren tal volta en quin laberinte de problemes escolars es fique, ultra el problema principal de la consciència. Problemes pedagògics i tècnics, que, ben al contrari de desterrar del Centre els assumptes religiosos segons l'article 40 dels - Estatuts, renovaràn la discussió a cada instant. La religió és, a més d'un dogma i un culte, una moral. S'ensenyarà moral o no s'en ensenyarà, a la escola primària del Centre? O, es que, diran, tal volta, que essent la moral una part de la religió, la nova escola no essent ni religiosa ni anti-religiosa, tampoc - serà ni moral ni immoral? Si en dona una instrucció moral, serà aquesta moral o no serà, a base religiosa? en aquest cas, serà vagament teïsta, tebiament cristiana, o concretament catòlica? En altre cas, serà una moral racionalista, filosòfica, làica? - I les relaciones de la religió amb les ciències naturals, com - les resoldran? I no pensen, els promotors de la desgraciada iniciativa, que els infants educats a la escola del Centre sortiran, no solsament deficients i moralment torts, sino ignorants, incults, comparats amb els deixebles de la totalitat d'escoles públiques i privades de Barcelona, sense saber res d'una Doctrina ni d'una Història Sagrada, que tots els altres minyos de la ciutat coneixen?.

De tots aquests problemes que cada dia de l'any suscitaran raonaments i disputes de caràcter religiós dins del Centre, com - es susciten fa quaranta tres anys a França on el debat religiós mai s'ha estroncat, i encara és viu en aquest 1923, car la recen

tíssima supressió del capítol dels "deures envers Déu" en els ja prou sectaris manuals d'educació moral i cívica ha donat - lloc a noves intervencions parlamentàries i noves campanyes - de premsa; de tots aquells problemes, dic el més immediatament frapant, és el de l'educació moral. Hi dec insistir perquè - totjustament estem sostenint amb el Centre Autonomista i amb - la Federació de Dependents, creació seva, una discussió de moral. Es tracta, com he dit tantes vegades, del punt central de la qüestió sindicalista, el punt central de la qüestió de les vagues, el punt central del problema del terrorisme a Barcelona. Quins tractes té dret a donar el Sindicat als obrers que no - es volen sindicalar, que no volen fer vaga?

Els addictes a la novíssima "moral de classe", "moral sindical", "moral proletària", tenen contestada aquesta pregunta, segons la resposta que el portaveu del Centre, Acció, formulà el mes de juny en el text més amunt citat. El Sindicat té dret d'aplicar a l'"esquirol la pena del desertor." Això és, el Sindicat té dret d'agredir, d'atemptar contra l'obrer refractari. D'aquesta moral sindicalista, moral de lluita de classes, moral homicida, barbre, injusta i execrable, que atorga al Sindicat dret de vida y mort sobre els obrers de cada ofici, moral filla de la filosofia de la vaga general de Jordi Sorel i dels llibertaris, ensenyada i predicada aquí per En Pestaña (2) n'és oficialment partidari el Centre Autonomista, tota vegada que ha estat proclamada i sostinguda pel seu periòdic.

I ve't aquí. Contra aquesta moral que és la dels pistolers i - els terroristes; què és la que ha fet vessar tantíssima sang a Barcelona i Catalunya, no es podrà ensenyar als nois de la nova Escola primària el NO MATARAS, ni cap altre dels Deu Mandaments de la Llei de Déu... per a no infringir l'article 40 dels Estatuts del Centre!

Per la setmana pròxima, si Déu vol: Els horrors de les vagues.
Balanç de la vaga de transports.

(1) Extret de Le Correspondant. 10 Febrer 1910

(2) Discurs de Madrid, 4 Octubre 1919

("Catalunya Social" del 22 de juliol de 1923, p. 3-5)

L'ANARQUISME I EL CENTRE DE DEPENDENTS

"España" publica un article del conegut anarquista Josep Peiró. En aquest article son recollits tots els tòpics de les anomenades esquerres espanyoles contra el catalanisme. Els propòsits - radicalment antinacionalistes del sindicalisme anàrquic dóna una idea clara aquest paràgraf:

"Ni autonomias, ni separaciones, ni descentralizaciones... todo nos tiene sin cuidado a los obreros. En dia, y no tardará; que el ejército del Centre Autonomista de Dependents - prolongación actual del filibusterismo- forme con el sindicalismo, de grado o por fuerza, veremos en lo que paran "Segadors" y señor Estévez. No sabe el resto de España lo que aqui pasa, ni conoce bien a - nuestras clases industriales y directoras. Si dentro de Cataluña contáramos con políticos verdaderamente de izquierda - Layret fué un ejemplo y por eso lo mató la reacción. - no se moveria - tanto el espanta pájaro de las quatro barras, ni el pueblo obrero se encontraría tan alejado de la política como se encuentra, asqueado de la insinceridad y de la explotación de que es víctima.

¿Quereis saber en que consiste el catalanismo? En pesetas, en pesetas y en pesetas. No es otro el ideal de toda esa política de encanallamiento."

L'article d'En Josep Peyró té l'immens avantatge d'aclarir els propòsits del sindicalisme en la seva temptativa de captació del benemèrit Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de la - Industria. En Peyró anuncia que el Centre haurà de formar en - el sindicalisme "de grado o por fuerza". I aconseguint aixó, - "ni autonomias, ni separaciones, ni descentralizaciones". Tot -

aixó és prou clar i no hem de fer cap comentari. No cal. Ja es comenta tot sol.

("La Veu de Catalunya", 2 d'agost de 1.923)

SINDICALISME I NACIONALISME

En Peyró, sindicalista, sent, si no una aversió, un pregon despreci a totes les coses nacionals de Catalunya. Suara acaba de fer unes - declaracions a una revista madrilenya on es malparla del nacionalis - me perquè ben segur que en llanmentalitat pel que és ben estreta, - encara no hi ha entrat una possible connexió entre el sistema gover - natiu preconitzat per ell i la llibertat dels pobles.

S'ha dit mil voltes, que en l'amplitud del concepte nacionalista hi - podien formar tots els catalans, sia llur manera de pensar quina es vulgui, tant s'ha dit que ja fa fàstic. Mes es veu que en el magí - d'En Peyró, encara no s'hi ha pogut ficar.

Nosaltres, quan més no, en tenim prou amb què els homes per naixen - ça o per adopció catalans, tot i no volguet declarar-se nacionalis - tes, acceptin una realitat present i eterna, i internacionalistes, - anàrquics o el que sien es sentin pregonament catalans, sense que aixó signifiqui per ells cap minva de la justícia social ni del rè - gim que pretinguin.

Nosaltres no hem fet cap retret a l' Unió Socialista de Catalunya, "- car amb la simple declaració de desitjar ésser la facció catalana - del socialisme universal, n'hem tingut prou, car és l'acceptació - d'aquesta realitat viva de què parlàvem, i el mateix faríem del sin - dicalisme si no fos que tan sovint veiem als seus homes actuar de - purs espanyols, immiscuïnt-se en afers que res els pertoca.

Hí ha actituds que realment són poc airoses, voler malparlar del na - cionalisme dient que sols és una qüestió de pessetes, fa riure. El nacionalisme, com totes les doctrines, hauria servit d'escambell - per uns quants vividors, mes en quaranta anys de predicament y actua - ció encara sortim amb les mans més netes que gent que fa quatre dies que tenen personalitat social, i aixó, tan mateix, és una alegria i

una esperança. Nosaltres, en sa majoria, els què treballem per l'Estat Català, som persones que ens guanyem un sou més o menys gran amb els nostres braços, però posem les idees per damunt de les necessitats eventuals del ventrell, i amb aquesta forma de pensar ens seria difícil la convivència amb el que ni tan sols, per la presició doctrinal que ocupa, té dret a parlar d'assump-tes en que és incompetent.

Nosaltres voldríem que el sindicalisme fos una modalitat prego-nament catalana, enguany és un xic, per no dir molt difícil. Es perem que el temps faci la seva obra. Ens és grat que un periò-dic com Germinal, de Sabadell, afecte a la teoria sindical, pu-bliqui articles en català. Això ens diu més que el voler forçar a entrar als sindicats al "Centre de Dependents".

Esperem que altres sindicalistes no compartiran les idees d'En Peyró; el cas Sabadell i altres casos, ens ho assegurin, la decla-ració d'En Pesteña a La Tralla, ho mig deia, però si no fos així abans de transigir amb un sindicalisme espanyol, em fariem un -pel nostre compte, que ja hem dit que erem obrers i en matèria de llibertat social molts de nosaltres anem tan o més lluny que el soc-dissant anarquista Peyró.

("L'Estat Català", 15 d'agost de 1.923, p.4)

SECTARISME

Un significat sindicalista, En J. Peiró, ha publicat en la revista España de Madrid, un article a propòsit de Catalunya, en el qual, demés d'afirmacions de caràcter polític, hi ha una carinyosa al·lusió a la dependència, que cal recollir. Encara que l'articulista fa notar que sols exposa la seva particular opinió, cuita a dir també que aquesta pot ésser la de tots els obrers catalans. Demés, éssent, segons tenim entès, molt accentuada la significació d'en Peiró dins del sindicalisme militant català, és indubtable que si bé la seva opinió no és oficial, té en canvi una valor simptomàtica gens despreciable.

Escriu, textualment, el company Peiró: En día y no tardará, - que el ejército del Centre Autonomista de Dependents -prolongación actual del filibusterismo- forme con el sindicalismo, de grado o por fuerza... No cal seguir les conclusions a que va a parar l'article, ja que com hem dit, són de caire polític, i no interessen en aquest lloc. Es suficient ço transcrit, -- perquè segurament dóna idea molt aproximada del sentir dels sindicalistes envers nosaltres, i encara que es refereix sols al Centre Autonomista de Dependents de Barcelona, porta en sí el problema palpitant de les relacions de l'actual organització obrera amb la dependència en general.

Fa temps que l'organ sindicalista en la premsa ve portant sovint al·lusions als dependents, que demostren abastament que volen que anem amb ells. No sabem -ni ells saben encara amb certesa- on ens enquibirán. Potser serà ressucitat aquell fantasmagòric Sindicato único mercantil de trista memòria. Tal volta sigui en el de la distribución de flamant creació. Ço que no cal dubtar és, segons es veu, que cal que tots els dependents ens preparem per a formar al costat del senyor Peiró, de grado o por fuerza. Prompte sonarà l'hora apocalíptica que

marcarà el fi de les nostres associacions actuals i és inútil discutir ni protestar; opinar o no opinar. Ha sigut acordat; està escrit; de grado o por fuerça. Ni una paraula més.

Que un dia o altre començarà una ofensiva contra nosaltres, - no ho dubtem ni ens sorprendrà. Però a ço que no creiem que - hi hagi dret és a usar encara aquesta mena de literatura. Què significa això? No és, per cert, nostre propòsit comentar la desgraciada afirmació d'en Peiró, en ço que té de material i barroer sentit d'amenaça. Més greu ens sembla-i consti que - sols exposem la nostra personal opinió- perquè significa una incapacitat inicial per a solucionar definitivament cap problema. Aquest esperit sectari, de creure's els millors i els únics, despreciant olímpicament a tots els altres; aquest escriure dogmatitzant sempre, sense raonar, no ens pot convèncer.

Són segurament en gran majoria els dependents que veuen amb fervorosa simpatia l'organització obrera, en ço que significa, de dignificació col·lectiva i de baluart contra l'actual - regisme, que no permet que regni la justícia entre els homes. Aquesta aspiració a una major justícia i llibertat, uneix en un suprem anhel a tots els homes de sensibilitat i esperit - lliberals, sigui quin sigui el camp on militin i els viaranys de la llur actuació. Cap al mateix cim lluminós van tots els afanys i totes les accions més o menys ràpides i més o menys encertades. Però dintre els diversos camins a seguir pòden - haver-hi discrepàncies de criteri, i aquestes han d'admetre's i respectar-se. Que un grup més o menys gros i més o menys - respectable -ja que fora discutible el fet de la organització obrera en sí, i el sindicalisme militant que el mena, com post d'una minoria activa, que obra tal volta més per omissió dels altres que per densitat de llurs components- vulgui imposar a dintre i a fora llur criteri amb esperit fanàtic, - sense acceptar discussions ni donar explicaciones, constituent-

se per auto-declaració com a posseïdors de tota la veritat i tota la justícia, i exigint d'acord amb això, la sotsmissió - total, fins en l'ordre de les idees, no és acceptable.

Entenem que aquests homes, que s'ens manifesten incapacitats per al diàlec, ja que's col·loquen voluntàriament dalt d'un - setial superb i neguen el dret a l'opinió agena -fins després de tenir en contra errors evidents en llur actuació- no ofereixen garanties de fer el món nou que pretenen amb prou - equanimitat i justícia. Els problemes els veuen massa subjectivament perquè sols poden obirar-ne el caire que els permet llur passió. I tots els apassionaments i fanatisme -sigui quin sigui el nom amb que vagin embolcallats- han sigut sempre - perniciosos per la Humanitat.

Acceptem la disciplina -i així la practiquem- en el moment - de la lluita, per a seguir les orientacions previament marca des; però en el terreny idealista, que tant vol mantenir la propaganda sindicalista, és rebutjable aquesta violència que pretèn ofegar tota opinió i vol imposar una ideologia. I contra aquest estemporani de grado o por fuerza, reivindicarem sempre la nostra consciència i la nostra convicció; el nostre dret a opinar complementat amb el compliment de nostre deure social.

El problema de la Humanitat és abans, i per damunt de tot, - un problema de llibertat i de justícia. Però potser amb els que pensen com el que va escriure l'article que comentem, no ens entendríem respecte a la significació de l'ideal de justícia i llibertat, que tots acceptem per lema. I per si acàs, direm que per nosaltres no es tracta sols de la llibertat i justícia que ens poguem pendre o guanyar per la força material, sinó també i més principalment de la justícia i la llibertat en llur més alta significació que siguem capaços de practicar envers els altres.

PERE OLIVELLA.

("Lluita", 15 d'agost de 1923, p. 11-12)

SI US PLAU PER FORÇA

El si us plau per força ha esdevingut, per obra i gràcia d'un senyor Peiró, sindicalista, una troballa magnífica. Es resmenys la solució del nacionalisme, del nacionalisme filibustero, la mort de l'estevisme.

El senyor Peiró, que és un soldat de l'exèrcit propugnador - d'un nou règim, on la llibertat no sigui solament nominal, fa un flac servei a la causa que ell diu defensar.

Jo no sé si el si us plau per força pot tenir la virtut de resoldre el problema català, però hem de convenir que si ho pot fer-ho, té la desvantatge d'agreuja-ne un altre que per un - sindicalista sense pàtria té molta més importància.

Nosaltres no podem concebre que un senyor que no reconeixi - cap pàtria, que s'entussudeix en negar el fet natural d'una - altra, que vol reivindicar rès en emprar un sistema tan bur - gès per a defensar una nació que no solament afirma el fet na - ció, sinó que, com el sindicalista Peiró, vol negar el fet na - tural d'una altra, que vol reivindicar la llibertat i el dret consagrador d'aquest fet natural i indestructible.

D'això crec que per aquest món s'en diu imperialisme i altres coses que la gent lliberal ha proscrit de llurs programes. El senyor Peiró deu ésser com molts sindicalistes al us, antilli - beral, però ço que ens sorprèn una mica és que se senti tan - inconsútil com qualsevol Martínez Anido.

Ens costa força de comprendre l'antilliberalisme de molts sin - dicalistes, perquè giréu la mitja del revés, lògicament rao - nant, i en cada sindicaliste hi trobaréu un Martínez Anido o un Arlegui.

Però ço que no ens cab al magí és que els sindicalistes de -

l'etxura del senyor Peiró es sentin tan xirois com qualsevoí guarda-Albas i es trobin tan decidits per a la defensa de la pàtria del il·lustres inventors de la llei de fugues, que els permeti emprar el si us plau per força.

Aquest mètode tan expedit i planer, acceptant el principi antilliberal del sindicalisme, hom el mig compendria per a realitzar una acció heroica, per a girar el món, fent que un nou règim social més just fos norma reguladora de l'humanitat, - però per ço que en tan entusiasme preconitza el sindicalista de referència, que és exactament tot el contrati, no ho comprenem; tan no ho comprenem, que ens fa l'efecte que aquest senyor Peiró, autor d'un article inserit a la revista de Madrid España, amb un istil molt antiestètic, no és altre que un guardia civil un xic desvagat. No pot ésser altre. Vaja - senyor Peiró, us hem vist el llampant uniforme del cuerpo. - No n'heu sapigut prou. Ho haurèu d'ensajar-ho millor un altre dia, i, per damunt tot, aprenghèu un xic més d'escriure, perquè es pot ésser antilliberal, però antiestètic, no. Es de - molt mal gust.

Abans d'acabar haig de fer un prec al Consell Directiu del Centre de Dependents del Comerç i de la Indústria de Barcelona, d'on jo soc un humil/soci, i sota aquest modest títol escric aquestes ratlles, i aquest prec no és altre -ja ho sé - que no badéu- que estèu a l'aguait per quan vingui el si us plau per força, que tant pot ésser en forma de guarda-Alba com de neteja general a la molt honorable caixa.

ARNAU DE ROCABRUNA

("Lluita", 15 d'agost de 1923, p. 10-11)

EL BLOC

Tots els homes hauríem d'ésser atletes. L'home fort, és el valent, el que res tem i viu la vida; és l'home d'empenta. El débil, el raquític és paràssit de si mateix, és el criat de l'altre, l'esclau, el que treballa en profit del fort.

Així passa en el terreny individual; és més accentuat, però, i la seva relativitat creix en proporcions exageradament extraordinàries en el col·lectiu, en l'ordre social. L'agrupació vigorosa, la que s'assembla al primer dels dos homes comparats, és la que logra imposar el seu voler. És la que obté els millors avantatges per a la classe que té al seu empar, perquè els estaments adversos senten el pes feixuc de l'agrupació organitzada. Pel contrari l'acoblament social que està marcat d'aquesta força que se'n diu unió, és desatés en gran número de vegades per lògiques que siguin les seves demandes, se'l té per norés i quan no cau en ridícul s'estrella contra el mur del davant.

L'experiència de cada dia ens ensenya que únicament constituint una muralla fortíssima podem contenir les ones huracanades i usurpadores que mai prou associades s'emporten a l'altra banda de port ço que ens perteneix.

La gran majoria dels dependents de comerç mai han sentit aquest desig de la pròpia força. Si la dependència es fabriqués com qualsevol article, fins i tot diríem que pateix del defecte de construcció. El forjador hauria equivocat el motllo. Quasi bé aquesta manca de sensibilitat del dependent ve, sortosament va minvant cada dia; sembla una paradoxa: perquè el dependent té de la classe adinerada i en canvi sent les mateixes necessitats de la classe proletària. És la paret que rep el vent de dos costats; és la de més trista situació perquè posada dintre la dissortada anomenada classe mitja ocupa l'últim graó.

Tenim davant dels ulls l'exemple demostratiu de l'eficàcia del reconstituent. Sense un acoblament de les forces de les entitats representatives més o menys autèntiques dels obrers del comerç, no tindriem avui la Comissió Mixta. D'ençà de la creació d'aquest organisme amb facultats de legislador, és que la dependència comercial de Barcelona ha obtingut quelcom que ha fet que no subsistís ni per un moment més la situació vergonyosa des del doble punt de vista econòmic i moral en que es trobava. Ara cal que sapiguem servir i acomodar a les exigències del temps aquesta institució.

Però principalment ens cal que tots els dependents sentim consciència de la nostra personalitat social. La Comissió Mixta, amb les seves disposicions, amb la seva entesa en les diferències entre obrers i patrons, ha desvetllat bon xic la consciència social del dependent. Aquest ha vist en ella el mitjà legal per a la consecució d'una millora o la reparació d'una injustícia. Però molts d'aquests que comencen a sentir-se interessats pel funcionament de la Comissió Mixta, cal que s'ho sentin no sols per egoismes econòmics sinó també per idealitat. Es precisa que sentim els batecs a doble pulsació i fins i tot l'egoisme d'arribar a ésser uns dels cooperadors directes a la regularització de la vida social de l'obrer. Perquè molts d'aquests, interessats i tot, viuen en certa manera allunyats, i falta que hi portin el seu esforç individual no pas a la Comissió Mixta directament, que no tot s'enclou aquí, sinó a les respectives entitats a que pertanyin. Cal que cada un que viu del comerç ingressi en una associació a propòsit i que un cop allí senti l'afany d'intervenir en la marxa de l'entitat, ara fiscalitzant, posició no molt còmoda, essent element directiu.

Quan a dintre de cada un de nosaltres hi portem aquest delit, la situació del dependent serà tota una altra que no la d'avui. A casa nostra mateix quan tots hi intervinguin, quan cada un dels associats tinguem la nostra tasca assenyalada dintre el nombrós treball que a de casa en pot sortir, serem tots canviats. Llavors, serem forts i robustos i no hi haurà construcció prou forta per a contenir la nostra empenta quan un cas de justícia social ens mogui endavant.

LA UTOPIA DE LUCIEN DESLINIÈRES

-VII i darrer-

ALTRES PROBLEMES SOCIALS

Deslinières dedica encara pàgines completes a l'estudi de les institucions, serveis i problemes diversos, que troben en el socialisme una solució o un exercici normal de la llur activitat.

El comerç exterior, la supressió dels sistemes d'impostos com conseqüència de la possessió, per part de la nació, de la propietat de totes les valors immobiliàries i industrials, l'organització dels transports, el règim d'edificacions, l'exercici de la solidaritat social, les relacions internacionals entre els pobles socialitzats i els encara no socialitzats, els conflictes socials, les reivindicacions feministes, són tractats, estudiats i presentats sota solucions noves.

Adhuc problemes morals com el de la misèria, la prostitució i la criminalitat hi són acullits i plantejats. La desaparició de la misèria -diu Deslinières- resulta massa evident de l'aplicació del principi de solidaritat social perquè tinguem necessitat d'insistir-hi.

Estant tothom d'acord en que la prostitució té com a causa pròpia i exclusiva la misèria, és evident que desaparixerà, desapareguda la causa. I això amb tant major motiu en quant des del moment que la nació pendrà al seu càrrec d'assegurar a totes les existències humanes els mitjans de la llur subsistència, crearà, per a tothom, una seguretat absoluta; de manera que les qüestions d'interessos no entraran per res en els projectes de matrimoni. Des del moment que es trobi en estat d'efectuar-ho, l'home no retardarà, per qüestions del

seu treball o del dot de la seva dona, el moment de constituir una família. Els joves s'uniràn, per regla general, des del moment que tindran l'edat legal, amb les dones que estimaran, i el vici no -- trobarà, per gaire més temps, mitjà de desenrotllar-se en un ambient purificat per la normal satisfacció dels sentits.

Com conseqüència, l'odiosa sífilis cesarà de produir estralls, -- essent per això sol causa del restabliment d'un sens nombre de valors morals de la raça humana per l'abjecció i la decadència física.

Tant com de la prostitució, la misèria és la gran recrutadora del crim. Un criminalista italià ha establert, per estadístiques, que la criminalitat és cinc vegades més freqüent en els pobres que en els rics. I àdhuc quan els individus de la classe privilegiada es produeixen criminalment, obeeixen gairebé sempre a mòbils procedents de la mala organització social. No és, doncs, exagerat afirmar que sota una organització social més perfecta -cosa que representa el socialisme- els crims i els delictes esdevindrien absolutament excepcionals.

I encara avui el més gran nombre de males accions resten sense -- càstig. Quantes vileses, quants deshonors es podrien senyalar en -- l'existència de gens altament considerats, si es tenia el mitjà de fer-ne la llista! La major part tenen per causa el funest principi de la lluita per la vida que engendra forçosamente l'odi, l'avaricia, el robatori, el frau, la mentida. En règim que cada home tingüés el seu llco sota la capa del sol, sense haver-le de disputar als seus veïns, la lluita seria substituïda per la solidaritat. -- L'elevació del nivell social seria de tal naturalesa, que s'ens fa difícil de representar en mig del nostre ambient corromput.

Aquesta és la utopia socialista de la qual havem pretès donar-ne una simple idea. El món podria organitzar-se sota l'ordinació socialista i això no suposaria una major complicació de les relacions socials, sinó, al contrari, una major simplicitat i, sobre tot, una major justícia en l'exercici de la vida.

Els adversaris del socialisme pretenen que la seva implantació - ofegaria la llibertat individual. El que farà el socialisme -apart del període de dictadura, inevitable al començament, sota el - qual aspecte seria injust judicar-lo - serà fer efectives, per a l'universalitat dels ciutadans, totes les llibertats, que, en la nostra pretesa democràcia capitalista, no existeixen més que per als privilegiats.

Una sola llibertat desapareixerà -diu Deslinières-: la d'explotar el treball i enriquir-se a expenses dels altres. Però, pervives que siguin les lamentacions que la supressió d'aquesta llibertat pugui provocar, no conseguiran mai que s'en compadeixi l'immensa multitud de les seves víctimes.

MANUEL ALCANTARA GUSART

("Lluita", 15 d'octubre de 1923, p. 12)

I N D E X

INDEX

DECLARACIO FUNDACIONAL DEL CENTRE	2
ELS NOSTRES DEPENDENTS	4
EXPOSICIO LLEGIDA PER HELADI HOMIS A L'ACTE D'INAUGURACIO DE LES CLASSES DEL CURS 1904-1905	7
EXPOSICIO DE LA JUNTA DE GOVERN DE LA SECCIO PERMANENT D'EDUCACIO I INSTRUCCIO L'OCTUBRE DE 1906	11
LA SALVACIO DE CATALUNYA (conferència de Francesc Cambó al CADCI)	19
MEMORIA DEL CURS 1906-1907 DE LA SECCIO PERMANENT DE SOCORS MUTUS	23
TREBALL LLEGIT PER JOSEP PUIG I ESTEVE A LA FESTA DE CULTURA EN OCASIO DEL V ANIVERSARI DE LA FUNDACIO DEL CADCI	28
EL CATALANISME NO POLITIC	38
ELS DEURES DEL COMERCIANT I DE L'INDUSTRIAL DINS DEL MOVIMENT NACIONAL DE CATALUNYA	63
ACTUACIO DEL CENTRE I DELS SEUS ASSOCIATS DINS DEL MOVIMENT NACIONAL DE CATALUNYA	77
DEURES DEL COMERCIANT I DE L'INDUSTRIAL CATALA DINS DEL MOVIMENT NACIONAL DE CATALUNYA	81
INTRODUCCIO AL CICLE DE CONFERENCIES D'EDUCACIO CIVIL (conferència d'Eugení d'Ors)	89
ACTUACIO POLITICA I SOCIAL DEL CADCI	95
PROPAGANDA AUTONOMISTA	100
NOSALTRES ELS DEPENDENTS	103
CONFERENCIES DEL VII ANIVERSARI DE LA FUNDACIO DEL CADCI	109
<u>Conferència de M. Folguera i Durant glosant el tema de la Secció Permanent de Propaganda Autonomista</u>	109
<u>Conferència de Martí i Julià glosant el tema de la Secció</u>	

<u>Especial d'Esports i Excursions</u>	117
<u>Conferència de Raimon d'Abadal glosant el tema de la</u> Secció Permanent de Socors Mutus	124
<u>Conferència de Pere Coromines glosant el tema de la Secció</u> <u>Permanent d'Educació i Instrucció</u>	140
EN PRO DEL TREBALL INTENSIU	148
AL.LOCUCIO A LA DEPENDENCIA COMERCIAL I MERCANTIL	151
AL.LOCUCIO ALS CAPS DE LES CASES COMERCIALS	154
PEL TREBALL INTENSIU	157
QUESTIONS SOCIALS. EL TREBALL INTENSIU	159
PROJECTE DE LA SECCIO PERMANENT DE SOCORS MUTUS DEL CADCI PER A LA REDEMPICIO DEL SERVEI MILITAR	161
PARAULES AMIGUES ALS JOVES NEGOCIANTS (conferència d'Heladi Homs)	165
EL FET DE LA PERSONALITAT (conferència de Serra i Moret)	173
L'ESCOLA I LA VIDA EN LA FORMACIO INTEGRAL DE L'HOME. EL CAS DE LA CATALUNYA D'AVUI (conferència d'Alexandre Galí)	193
MEMORIA DE LA SECCIO PERMANENT DE RELACIO I TREBALL DEL CURS 1910-1911	207
SECCIO PERMANENT DE RELACIO I TREBALL PEL SEU PRESIDENT ADRIA PRESAS	210
ESPERANCES (A propòsit de la Secció Permanent de Relació i Treball)	214
TREBALLEM-HI TOTS	216
PARLAMENT DE FRANCESC ROSELL A LA VETLLADA D'HOMENATGE A LA BANDERA CATALANA, EL 31 DE JULIOL DE 1911	219
INFORME DE LA SECCIO PERMANENT DE PROPAGANDA AUTONOMISTA SOBRE EL PROJECTE DE CREACIO DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA	222
INFORME DEL CADCI SOBRE EL PROJECTE DE CREACIO DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA	225
PARLAMENT DE FRANCESC ROSELL AL MITING DEL CADCI EN COMMEMORACIO DE L'ONZE DE SETEMBRE, EL 10 DE SETEMBRE DE 1911	229
PARLAMENT DE J. DECLOS I DOLS AL MITING DEL CADCI EN LA	

COMMEMORACIO DE L'ONZE DE SETEMBRE DE 1911	232
POLEMICA A L'ENTORN DE LA CELEBRACIO DE L'ONZE DE SETEMBRE EL 1911	235
<u>Triptic</u>	235
<u>La inoportunitat</u>	238
<u>Lletra oberta</u>	240
<u>Breus mots</u>	242
<u>Els punts sobre les iii</u>	244
INTRANSIGENTS	246
VOS, JOVE DEPENDENT	247
PARLAMENT D'ELADI HOMS A LA VETLLADA AMERICANISTA DEL 20 DE GENER DE 1912	250
LLETRA DEL CADCI A L'ACADEMIA SUECA DEMANANT EL PREMI NOBEL PER A GUIMERA	257
VIA FORA...!	259
MEMORIA DEL CURS 1911-1912 DE LA SECCIO PERMANENT DE PROPAGANDA AUTONOMISTA	261
ESPERIT NACIONAL DE LES CRONIQUES CATALANES (conferència d'Antoni Rubió i Lluch)	265
DISCURS DE PUIG I ESTEVE A LES FESTES DEL IX ANIVERSARI DEL CADCI, EL 14 D'ABRIL DE 1912	282
CONSIDERACIONS SOBRE LA SECCIO PERMANENT DE RELACIO I TREBALL	295
INFORME DE LA SECCIO PERMANENT DE RELACIO I TREBALL SOBRE EL TERME "DEPENDENCIA MERCANTIL"	297
REALITAT PEDAGOGICA ACTUAL (conferència d'Anna Canalias)	303
LES BORSES DEL TREBALL PROFESSIONAL	321
CONCLUSIONS DE LA PRIMERA ASSEMBLEA DE DEPENDENTS DE CATALUNYA FETA AL CADCI EL 12 I EL 13 D'ABRIL DE 1913	327
MEMORIA DEL CURS 1912-1913 DE LA SECCIO PERMANENT DE RELACIO I TREBALL	341

A L'OPINIO BARCELONINA (manifest del CADCI arran de la campanya pel tancament de les botigues a les vuit)	355
ESCOLTEU JOVES	359
NO SOM NEGATIUS, SOM PRACTICS	361
EL CAP DRET I EL COR NET	363
COMUNICAT DEL CADCI AL PRESIDENT DE LA MANCOMUNITAT DE CATALUNYA	366
INFORME DE LA SECCIO PERMANENT DE RELACIO I TREBALL SOBRE EL PROJECTE DE LLEI REGULADOR DE LA JORNADA DE LA DEPENDENCIA COMERCIAL	368
EL FRACAS DE L'OPORTUNISME	376
CAP A LA VIDA NORMAL	379
MEMORIA DE LA SECCIO PERMANENT DE PROPAGANDA AUTONOMISTA DEL CURS 1913-1914	382
MEMORIA DE LA SECCIO PERMANENT DE RELACIO I TREBALL DEL CURS 1913-1914	387
PER A ESSER SOCI DEL CADCI	395
DISCURS DE PUIG I ESTEVE EN OCASIO DEL LLIURAMENT DE LA BANDERA CATALANA PEL CADCI A L'AJUNTAMENT DE BARCELONA, L'ONZE DE SETEMBRE DE 1914	397
COINCIDENCIES	399
QUESTIONS CULTURALS I ECONOMIQUES. UNA ABERRACIO QUE DEU MORIR	401
NECESSITAT QUE TOT NACIONALISME TINGUI UNA POLITICA INTERNACIONAL(conferència de Rovira i Virgili)	404
POSICIO DE CATALUNYA DAVANT DEL PROBLEMA EUROPEU (conferència de Rovira i Virgili)	412
LA MANCA DE TREBALL	421
MEMORIA LLEGIDA A LA INAUGURACIO DEL DISPENSARI DEL CADCI EL 11 DE MAIG DE 1915	423
MEMORIA DEL CONSELL DIRECTIU DEL CADCI DEL CURS 1914-1915	431
MEMORIA DEL CURS 1914-1915 DE LA SECCIO PERMANENT DE	

RELACIO I TREBALL	439
DISCURS DE JOAN BAS I SOLER A LA FESTA DE REPARTIMENT DE PREMIS DEL CURS 1913-1914	444
DEL MON DEL TREBALL. LA FAMILIA OBRERA	450
UNA INIQUITAT	454
ESTATUTS DEL CADCI D'ACORD AMB LA REFORMA DEL 1915	456
L'ENSENYAMENT COMERCIAL OFICIAL A ESPANYA	464
COMUNICAT DE LA SECCIO PERMANENT D'ORGANITZACIO I TREBALL SOBRE L'ASSOCIACIO DELS VIATJANTS	468
SECCIO PERMANENT D'ORGANITZACIO I TREBALL. CAMPANYA PER L'AUGMENT DELS SALARIS	471
LOS CONFLICTOS OBREROS Y NOSOTROS	473
SOBRE EL MISMO TEMA	476
POLEMICA ENTRE JAUME CARDUS I JOSEP CLIMENT SOBRE L'ORIENTACIO SOCIAL DEL CADCI	479
<u>Desvetllament?</u>	479
<u>Punts d'obir</u>	483
<u>Ratificació</u>	485
ELS DEPENDENTS DE COMERÇ I EL SOCIALISME	489
CARLES MARX I EL CAPITAL (article d'un soci del CADCI)	493
LES ESQUERRES	500
ELS JORNALS I LES SUBSISTENCIES	503
LA MANCOMUNITAT I L'ENSENYAMENT MERCANTIL	511
FORMES JURIDIQUES DE PARTICIPACIO DELS DEPENDENTS EN ELS BENEFICIS	513
LES ESCOLES DE COMERÇ DE LA MANCOMUNITAT. ALGUNES OBSERVACIONS	517
EL VOCABULARI CATALA DE LES INDUSTRIES TEXTILS	522
L'ACCIO PRIVADA EN LA VIGORITZACIO DE L'ECONOMIA CATALANA (conferència de Francesc Cambó)	525
CAMPANYA PEL DESCANS DOMINICAL	530
LA MEVA REELECCIO (parlament del president del Gremi	

de Viatjants i Corredors, Antoni Nadal)	532
LLETRA DEL GREMI DE VIATJANTS I CORREDORS DEL CADCI AL DIARI "ABC"	534
CONVOCATORIA DE LA SECCIO PERMANENT D'ORGANITZACIO I TREBALL	536
MANIFEST DE LA SECCIO PERMANENT D'ORGANITZACIO I TREBALL DEL CADCI AL POBLE DE BARCELONA	537
RECENSIO DE LA REUNIO DEL 17 DE NOVEMBRE DE 1917 DE LA SECCIO PERMANENT D'ORGANITZACIO I TREBALL	538
ESCRIT DE LA SECCIO PERMANENT D'ORGANITZACIO I TREBALL ALS PATRONS AMB MOTIU DE LA CAMPANYA PER L'AUGMENT DE SOUS	540
REGLAMENT DE LA SECCIO PERMANENT D'ORGANITZACIO I TREBALL	542
EL PROGRAMA ESCOLAR PER A 1917-1918	548
EL VIATJANT CATALA EN LA POLITICA	550
ES UN VIATJANT...!	552
ELS NOSTRES VIATJANTS	554
EL SO DE L'HORA	556
L'ESCOLA D'ALTS ESTUDIS COMERCIALS	559
MEMORIA DE LA SECCIO PERMANENT DE SOCORS MUTUS LLEGIDA EL 15 DE JUNY DE 1918	561
ALS JOVES	573
QUALITATS QUE ADORNEN I CONDICIONS QUE MANQUEN ALS CATALANS PER AL COMERÇ MODERN (tres conferències pronuncia- des per Jaume Carner)	576
OPUSCLE DEL CADCI EN JUSTIFICACIO DE L'ACTUACIO DEL CADCI A LA CAMPANYA PEL DESCANS DOMINICAL	586
EDIFICANT!(crítica a un model de contracte de treball)	594
BASES PRESENTADES PEL CADCI ALS PRESIDENTS DE LES ENTITATS ECONOMIQUES PER A MILLORAR LES CONDICIONS DELS DEPENDENTS	597
UNA MILLORA QUE NECESSITEN AMB URGENCIA ELS DEPENDENTS DE COMERÇ	601

LA CUESTION SOCIAL Y LA AUTONOMIA	605
LA AUTONOMIA Y EL PROBLEMA OBRERO	607
LA QUESTIO. SOCIAL I L'AUTONOMIA	608
CENTRE AUTONOMISTA DE DEPENDENTS DEL COMERÇ I DE LA INDUSTRIA. SECCIO PERMANENT D'ORGANITZACIO I TREBALL. A LA DEPENDENCIA MERCANTIL	611
CONSIDERACIONS DEL SOCI JAUME CARDUS SOBRE EL CADCI	613
EL QUESTIONARI DE LA SECCIO D'ORGANITZACIO I TREBALL	615
TEXT DEL CARTELL DEL CADCI DE CONVOCATORIA PER A UN MITING PEL DRET CATALA	619
EN EL CENTRE AUTONOMISTA DE DEPENDENTS. POR LA DIGNIDAD DE CATALUÑA	620
CENTRE AUTONOMISTA DE DEPENDENTS. LA SECCIO D'ORGANITZACIO I TREBALL	625
LA COMISSIO MIXTA I ELS SOUS MINIMS DELS DEPENDENTS	628
A LA COMISSIO MIXTA I CONSELLS PARITARIS	631
OBRA SOCIAL	633
DE LA LUCHA SOCIAL. SE INICIA LA OFENSIVA CONTRA LA JORNADA DE OCHO HORAS	635
PROPOSICIONS PRESENTADES PEL SOCI JAUME CARDUS A L'ASSEM- BLEA GENERAL DE SOCIS DEL 26 DE JUNY DE 1921	638
RESPOSTA A UNA CRIDA DE LA UGT	641
LA FEDERACIO DE DEPENDENTS DE CATALUNYA	643
L'ATUR FORÇOS	650
EL DEURE NOSTRE	652
ELS PROBLEMES SOCIALS. LA SINDICACIO FORÇOSA	654
CONFERENCIA DE PAU GRIERA SOBRE L'ACTUACIO DE LA COMISSIO MIXTA DEL TREBALL EN EL COMERÇ DE BARCELONA	658
PER LA RUSSIA QUE ES MOR	693
LA PERSONALITAT DEL DEPENDENT	695

INFORME DE LA SECCIO PERMANENT D'ORGANITZACIO I TREBALL SOBRE L'AVANTPROJECTE DE CLASSIFICACIO I AGRUPACIO D'INDUSTRIES FORMULAT PER LA DELEGACIO DEL MINISTERI DE TREBALL	696
LA SECCIO PERMANENT D'ORGANITZACIO I TREBALL DEL CADCI I LES REFORMES TRIBUTARIES	699
MANIFEST DEL CADCI EN OCASIO DE L'ACTE D'AFIRMACIO NACIONALISTA	704
OBRA DE CATALANIZACION	708
ACTUACIO ANTICATALANISTA	710
COMENTARI	712
ACTUALITAT SOCIAL	714
L'HORA D'ARA DEL MOVIMENT OBRER DE CATALUNYA	716
EL CADCI I ELS PRIMERS ACORDS DE LA COMISSIO MIXTA SOBRE LES VACANCES DELS DEPENDENTS	721
LA TASCA CULTURAL DEL CADCI	724
L'ATEMPTAT CONTRA SALVADOR SEGUI (declaració del CADCI)	726
EL XX ANIVERSARI DEL CENTRE AUTONOMISTA DE DEPENDENTS	728
AFIRMACIO OBRERISTA: PRIMER DE MAIG DE 1923	733
DAVANT EL PRIMER DE MAIG (lletra de Ramon Rucabado al president del CADCI)	736
CATALANS ABANS QUE DEPENDENTS	739
LO PRIMER	741
LLETRES DE RAMON RUCABADO AL COMITE EXECUTIU DE LA FEDERACIO DE DEPENDENTS DE CATALUNYA	743
<u>Lletra al Comité Executiu de la Federació de Dependents de Catalunya</u>	743
<u>L'Interès més interessant. Segona lletra al Comité Executiu de la Federació de Dependents de Catalunya</u>	748
EL NOSTRE CÚRRIOL. PER L'AMIC FRANC MARCET	753
CRITICA DE RAMON RUCABADO A UN PROJECTE DEL CADCI DE CREACIO D'ESCOLES PER A INFANTS SENSE ENSENYAMENT RELIGIOS	756

L'ANARQUISME I EL CENTRE DE DEPENDENTS	763
SINDICALISME I NACIONALISME	765
SECTARISME	767
SI US PLAU PER FORÇA	771
EL BLOC	773
ARTICLE DE MANUEL ALCANTARA I GUSART SOBRE LA UTOPIA DE LUCIEN DESLINIERES (VII)	775
INDEX	778

UNIVERSITAT AUTÒNOMA
DE BARCELONA
FACULTAT DE LLETRES

R.94.379

4/D 43

